

RAADSVOORSTEL 12.0118

Rv. nr.: 12.0118

B en W-besluit d.d.: 13-11-2012

B en W-besluit nr.: 12.1073

Naam programma:

Cultuur, sport en recreatie

Onderwerp:

Sportnota "Verleiden tot bewegen" (inspraak verwerkt)

Aanleiding:

- De bij de sportsector en de gemeente levende wens om het beleid uit de huidige sportnota "Startschot" te actualiseren;
- Trends en ontwikkelingen binnen en buiten de sport (b.v. ontwikkelingen in vraag en aanbod, aandacht voor gezond gewicht);
- Oplossingen voor knelpunten (met name financieel en ruimtelijk) bij het onderhoud, vernieuwen en uitbreiden van sportaccommodaties;
- Behoefte aan meerjarenplanning voor onderhoud en investeringen.

Doel:

Vaststellen van de nieuwe Sportnota "Verleiden tot bewegen", waarin de inspraak verwerkt is. Doel is uiteindelijk om een goed beleidskader te bieden waarin is aangegeven wat de sportvisie, ambities en doelen van de gemeente zijn.

Kader:

- Huidige sportnota 'Startschot';
- Ontwikkelingsvisie 'Leiden, Stad van Ontdekkingen';
- Sociaal Maatschappelijke Structuurvisie 'Leven in Leiden'.

Overwegingen:

- Het nieuwe beleid is gemaakt op basis van overleg met de stad, de inbreng van de Leidse Sportfederatie, de Stadsenquête, het rapport "Meer ruimte voor sport in Leiden" van de Rekenkamercommissie en verschillende evaluaties;
- Conclusie is dat het sportbeleid actualisatie behoeft, met name voor sportaccommodaties. Een gedegen meerjarenraming voor onderhoud van en investeringen in onze sportaccommodaties is nodig;
- Centraal in ons sportbeleid staat de sportvisie: Leiden gaat meer sporten en bewegen. Wij willen dat Leiden in 2016 de beweegnorm uit het Olympisch Plan haalt: nu is dat 66%, in 2016 moet dat 75% zijn. Hiervoor is meer sportdeelname gewenst.
- Voortvloeiend uit deze visie formuleren wij drie ambities:
  - voldoende en kwalitatief goede sportvoorzieningen;
  - ondersteunen van verenigingen zodat ze sterk zijn en naast hun sportfunctie ook een maatschappelijke functie vervullen;
  - stimuleren dat alle inwoners meer sporten en bewegen.
- Met name het invullen van de eerste ambitie heeft veel aandacht bij het opstellen van de nota gevraagd. Dat heeft er toe geleid dat er een apart Sportaccommodatieplan als integraal onderdeel (deel 2) van deze Sportnota is opgenomen. Hierin is nu het onderhoudsniveau bepaald, is het klein en groot onderhoud meerjarig geraamd en zijn de benodigde middelen gedekt. Voor investeringen is eveneens een meerjarenraming inclusief

dekking opgenomen.

- In de Sportnota is een aantal beleidsmatige keuzes nodig rond specifieke accommodaties. Er moet een standpunt bepaald worden over de toekomst van de zwembaden. Ten aanzien van de IJshal dient de gemeente positie te kiezen voor deze niet gemeentelijk accommodatie en een eventuele bijdrage aan nieuwbouw (al dan niet met regio) of renovatie bepalen. Andere belangrijke punten zijn de nieuwbouw van de Vijfmeihal, het Vijfmeibad en sportzalen in Dieperhout en de Kikkerpolder.
- Motie Sportaccommodatieplan: In deel 2 van de Sportnota is afzonderlijk een Sportaccommodatieplan opgenomen. Het bevat een meerjarenplanning voor klein en groot onderhoud plus een meerjaren investeringsplan; beide kunnen worden gedekt binnen de beschikbare middelen.
- Motie Financierings-scenario's: In deel 2 van de Sportnota is afzonderlijk een Sportaccommodatieplan opgenomen, inclusief de dekking van het meerjarig onderhoud en de investeringen. Ook is hierbij onderzocht op welke wijze effectiever gebruik kan worden gemaakt van de bestaande accommodaties, geldstromen gebundeld kunnen worden en welke bijdrage van sportverenigingen kan worden verwacht.

Financiën:

De Sportnota formuleert drie ambities. De eerste ambitie gaat met name over ons sportaccommodatiebeleid. Op basis van dit beleid hebben we alle werkzaamheden voor het beheer en vervanging van de sportaccommodaties op lange termijn in beeld gebracht. Hierbij is aansluiting gezocht bij onze gebruikelijke indeling van kosten van kapitaalgoederen. Dit betekent dat we onderscheid maken in klein onderhoud, groot onderhoud en investeringen. Dit resulteert in een Beheerplan voor Klein Onderhoud, een beheerplan voor Groot Onderhoud en een Meerjarenraming Investeringsplan voor de periode 2013-2025. Voor al deze plannen hebben we de financiële consequenties becijferd en inzichtelijk gemaakt.

De structurele lasten van deze drie plannen zijn respectievelijk de jaarlijkse kosten klein onderhoud, de jaarlijkse storting in de voorziening Groot Onderhoud en de kapitaallasten (= rente en afschrijving) die uit de investeringen voortvloeien. Deze structurele lasten vallen binnen de middelen die we beschikbaar hebben. Dit is inclusief de structurele aanvulling van € 750.000 voor Beheerplan Sport en alle door de raad beschikbaar gestelde incidentele middelen van in totaal € 9,6 miljoen.

Ook met de in de Programma Begroting 2013 voorgenomen eenmalige bezuinigingen op het Beheerplan Sport met € 250.000 en de verlaging van de (eenmalige) dotatie aan de voorziening sport met € 300.000 is rekening gehouden. De voorgenomen taakstelling op de (ambtelijke) organisatie van de sportondersteuning met € 350.000 met ingang van 2014 moet nader worden ingevuld; wij zullen een extern onderzoek laten verrichten naar invulling van deze taakstelling.

Een volledige uiteenzetting van de benodigde middelen in relatie tot de beschikbare middelen komt terug in hoofdstuk 6 van de Kadernota (deel 1) en in de hoofdstukken 4 en 5 van het Sportaccommodatieplan (deel 2).

Aan de invulling van de andere twee ambities (Verenigingsondersteuning en Sportstimulering) zijn geen financiële consequenties verbonden. Deze ambities worden uitgevoerd binnen de huidige financiële middelen.

Evaluatie:

In 2017 zullen we de Sportnota evalueren. Tussentijds wordt via de reguliere planning- en controlcyclus verantwoord op voortgang op indicatoren en inhoud van het beleid. Waar nodig zullen bijstellingsvoorstellen worden gedaan.

Bijgevoegde informatie:

1. Advies van Leidse Sport Federatie
2. Brief aan Leidse Sport Federatie
3. Nota van beantwoording inspraakreacties (en advies LSF)
4. Sportnota "Verleiden tot bewegen" (inspraak verwerkt):
  - Deel 1 - Kadernota Sport en bewegen 2013-2018
  - Deel 2 - Sportaccommodatieplan 2013-2025
  - Bijlagen 1 – 9
5. Beheerplan Klein Onderhoud Sportaccommodaties 2013-2017 en Beheerplan Groot Onderhoud 2013-2017 liggen ter inzage.

RAADSBESLUIT

De raad van de gemeente Leiden:

Gezien het voorstel van burgemeester en wethouders (raadsvoorstel 12.0118 van 2012), mede gezien het advies van de commissie,

BESLUIT:

1. De Sportnota vast te stellen, bestaande uit de Kadernota 2013-2018 en het Sportaccommodatieplan 2013-2025.
2. Daarmee de volgende hoofdpunten uit de Kadernota vast te stellen:
  - i. De sportvisie: In 2016 zijn meer Leidenaren gaan sporten en bewegen en voldoet 75% van de Leidenaren aan de beweegnorm uit het Olympisch Plan. Dit is van belang omdat sport het bewegen, gezond zijn, ontmoeten, plezier hebben en participeren stimuleert. Leiden maakt het voor iedereen mogelijk te bewegen en te sporten. In georganiseerd en ongeorganiseerd verband;
  - ii. Ambitie I: Leiden zorgt voor voldoende en kwalitatief goede sportvoorzieningen;
  - iii. Ambitie II: Leiden ondersteunt haar verenigingen zodat ze sterk zijn en naast hun sportieve functie ook een maatschappelijke functie vervullen;
  - iv. Ambitie III: Leiden stimuleert dat inwoners meer sporten en bewegen;
  - v. Het Sportaccommodatiebeleid, met als belangrijkste inhoudelijke beslispunten:
    - nieuwbouw Vijfmeihal;
    - nieuwbouw Vijfmeibad;
    - nieuwbouw sportzalen in Dieperhout (2) en Kikkerpolder (1);
    - er komt een onderzoek naar een combibad op de locatie van zwembad De Vliet; op basis van dit onderzoek (dat na de zomer 2013 gereed zal zijn), zal een definitief besluit over de toekomst van zwembad De Vliet genomen worden;
    - de gemeente Leiden stelt voor renovatie van de IJshal maximaal € 1,5 miljoen beschikbaar; eigendom, beheer en exploitatie neemt gemeente niet over, initiatief renovatie ligt bij Stichting IJshal;
    - de oplossing voor het ruimtegebrek van de hockeyvelden en tennisbanen wordt gezocht in medegebruik van velden bij verenigingen met onderbezetting van de velden (ruimtelijk en praktisch is geen uitbreiding sportareaal mogelijk);

3. Het gewenst onderhoudsniveau van sportaccommodaties vast te stellen op “redelijk tot voldoende”.
4. De bedragen voor klein onderhoud en groot onderhoud (in vorm van jaarlijkse storting in voorziening groot onderhoud) vast te stellen als in de tabel is weergegeven, dit te dekken uit de beschikbare middelen onderhoud en het saldo te verrekenen met de concernreserve:

bedragen x 1000

	2013	2014	2015	2016
Klein onderhoud	654	605	593	611
Groot onderhoud	<u>1.517</u>	<u>1.517</u>	<u>1.517</u>	<u>1.517</u>
Totaal benodigd	2.171	2.122	2.110	2.128
Reguliere beschikbare middelen	1.361	1.361	1.361	1.361
PN 2013: Beheerplan onderhoud	750	750	750	750
PB 2013: Bezuiniging beheerplan sport	-250			
Beschikbare middelen Onderhoud	<u>1.861</u>	<u>2.111</u>	<u>2.111</u>	<u>2.111</u>
Verrekening met concernreserve	-310	-11	1	-17

5. In te stemmen met het instellen van een voorziening Groot Onderhoud Sportaccommodaties
  - a) Naam: Voorziening Groot Onderhoud Sportaccommodaties
  - b) Grootte: Minimaal € 500.000 maximaal € 1.500.000
  - c) Afdeling: Sportbedrijf Leiden
  - d) Prestatie: 8C1.1 Exploiteren, beheren en onderhouden van de gemeentelijke sportaccommodaties
  - e) Doel: Het egaliseren over meerdere jaren van de kosten van het groot onderhoud aan de sportaccommodaties die in eigendom zijn van de gemeente Leiden. De omvang van de voorziening per balansdatum is gebaseerd op het beheerplan Groot Onderhoud. Hierin is voor de periode 2013-2025 het benodigd groot onderhoud opgenomen.
  - f) Datum opheffing: N.v.t.
  - g) Voeding: Middels een jaarlijkse voeding van € 1.517.000 is de voorziening toereikend om het Beheerplan Groot Onderhoud Sportaccommodatie 2013-2025 uit te voeren. Deze middelen zijn onder programma 8 van de begroting structureel beschikbaar
  - h) Onttrekkingen: Op basis van onderhoudswerkzaamheden conform het Beheerplan Groot Onderhoud sportaccommodaties 2013-2025
6. Instemmen met de Meerjarenraming Investerings Sportaccommodaties 2013-2025 met een totale investeringsvolume van € 32,3 miljoen en daarmee het gemeentelijk MeerjarenInvesteringsPlan 2012-2015 op de volgende punten te wijzigen:
  - a) Verwijderen van de volgende investeringen:
    - i. aanleg 2 tennisbanen Roomburg (2014, € 77.000)
    - ii. renovatie Vijfmeihal (2012, € 1.785.000)
    - iii. aanleg 2 hockeyvelden Roomburg 2015, €1.225.000)
    - iv. VVI's (vervangingsinvesteringen) bedrijfsmiddelen (2012 t/m 2015, totaal: € 1.823.000)
  - b) toevoegen van de volgende investeringen aan het Meerjareninvesteringsplan 2013-2016:
    - i. Toplaag kunstgras Sportpark de Vliet (2015, € 217.000)

- ii. Toplaag kunstgras Morskwartier (2015, € 217.000)
- iii. Toplaag kunstgras Kikkerpolder II (2016, € 379.000)
- iv. Riolering sportaccommodaties (2016, € 114.000)
- v. Bijdrage IJsbaan (2015, € 1.500.000)
- vi. Bijdrage zwembad De Vliet/Vijfmeibad (2015, € 1.000.000)
- vii. Bijdrage sportzalen Dieperhout (2015, € 1.350.000)
- viii. Vervanging natuurgras in kunstgras diverse sportparken (2015, € 1.367.000)
- ix. Vervanging machines Sportbedrijf (2013-2016, € 355.000)

7. De kapitaallasten, die voortvloeien uit investeringen 2013-2016 uit de Meerjarenraming Investerings Sportaccommodaties 2013-2025, vast te stellen zoals in onderstaande tabel is weergegeven en dit dekken uit de beschikbare kapitaallasten

bedragen x 1.000

	2013	2014	2015	2016
Kapitaallasten Investerings Sport	52	107	126	604

8. De vrijval van kapitaallasten die optreedt door het schrappen van investeringen en uitzetting van kapitaallasten die optreedt door nieuwe investeringen, vast te stellen als in onderstaande tabel is weergegeven en het saldo te verrekenen met de concernreserve

bedragen x 1.000

	2013	2014	2015	2016
Vrijval kapitaallasten programma 8	11	56	160	294
Vrijval kapitaallasten ADM II	65	129	192	252
Uitzetting kapitaallasten programma 8	0	-17	-34	-504
Verrekening met concernreserve	76	168	318	42

9. De financiële uitkomst van de sportnota en daarmee de totale verrekening met de concernreserve vast te stellen op:

bedragen x 1.000

	2013	2014	2015	2016
Verrekening agv onderhoud	-310	-11	1	-17
Verrekening agv kapitaallasten	76	168	318	42
Totale verrekening concernreserve	-234	157	319	25

10. In te stemmen om bij de jaarlijkse actualisatie van het gemeentelijke MeerjarenInvesteringsPlan, de nieuwe jaarschijf aan te vullen met de investeringen die in de Meerjarenraming Investerings Sportaccommodaties 2013-2025 staan opgenomen en de financiële consequenties op te nemen in het meerjarenbeeld.
11. In te stemmen met het instellen van de reserve "kapitaallasten sportaccommodaties" en de kapitaallasten die horen bij een investeringsvolume van € 9.564.000 (de vervangingsinvestering van de Vijfmeibad en een klein deel van de Vijfmeihal) uit deze reserve te dekken.
- a) Naam: Reserve "kapitaallasten sportaccommodaties"
  - b) Grootte: Minimaal € 0, Maximaal € 9.564.000
  - c) Afdeling: Sportbedrijf Leiden
  - d) Prestatie: 8C1.2 Uitvoering geven aan het sportaccommodatieplan
  - e) Doel: Dekking van een deel van de kapitaallasten van investeringen uit de Sportnota, zijnde de kapitaallasten die voortvloeien uit een investeringsvolume van € 9.564.000 voor de vervanging van het Vijfmeibad en een klein deel van de Vijfmeihal

- f) Datum opheffing: 2058
- g) Voeding: Diverse incidentele middelen die in 2011-2013 beschikbaar zijn gesteld voor investeringen in de sport en terecht zijn gekomen in verschillende reserves, voorzieningen en programma Algemene dekkingsmiddelen II
- h) Onttrekkingen: vanaf 2018 jaarlijks gelijk aan de kapitaallasten van een investeringsvolume van € 9.564.000 en een afschrijvingstermijn van 40 jaar
12. Conform het beleidskader "Reserves en Voorzieningen" in te stemmen met het toerekenen van rente aan deze reserve "kapitaallasten sportaccommodaties (met ingang van 2018)
13. In te stemmen de reserve "kapitaallasten sportaccommodaties" te voeden met € 9.564.000 uit de vrijval van een aantal op te heffen reserves (€ 9.064.000) en de eenmalige bijdrage sportvoorzieningen van € 500.000 die in Perspectiefnota 2012 beschikbaar is gesteld
14. In te stemmen met het opheffen van de reserve Sportaccommodaties (02213) en het saldo van € 2.801.000 vrij laten vallen op product 980 "verrekening met reserves"
15. In te stemmen met het opheffen van de reserve Sportinvesteringen (02214) en het saldo van € 3.600.000 vrij te laten vallen op product 980 verrekeningen met reserves
16. In te stemmen met het vrij laten vallen van € 463.000 uit de reserve Herontwikkeling sportvelden op product 980 "verrekeningen met reserves"
17. In te stemmen met het opheffen van de voorziening Sport en het saldo van € 2.200.000 vrij te laten vallen op programma 8
18. In te stemmen met het storten van het in de begroting opgenomen bedrag van € 500.000 voor de bijdrage sportvoorzieningen in programma Algemene dekkingsmiddelen II en deze storten in de reserve "kapitaallasten sportaccommodaties"
19. De begroting 2012 als volgt te wijzigen: bedragen x 1.000

Programma	LASTEN		BATEN	
	Verhogen	Verlagen	Verhogen	Verlagen
11 Bedrijfsvoering en algemene middelen		€ 500		
12 Verrekening met reserves	€ 9.564		€ 9.064	
Totaal	€ 9.564	€ 500	€ 9.064	

20. Kennis te nemen van het wijzigen van het meerjarenbeeld naar aanleiding van dit besluit: bedragen x 1.000

Meerjarenbeeld 2013 Programma	LASTEN		BATEN	
	Verhogen	Verlagen	Verhogen	Verlagen
08 Cultuur, Sport en Recreatie	€ 310	€ 11		
11 Bedrijfsvoering en algemene middelen		€ 65		
12 Verrekening met reserves			€ 234	
Totaal	€ 310	€ 76	€ 234	0

Meerjarenbeeld 2014 Programma	LASTEN		BATEN	
	Verhogen	Verlagen	Verhogen	Verlagen
08 Cultuur, Sport en Recreatie	28	56		
11 Bedrijfsvoering en algemene middelen		129		

12 Verrekening met reserves				157
Totaal	28	185		157

Meerjarenbeeld 2015	LASTEN		BATEN	
	Verhogen	Verlagen	Verhogen	Verlagen
Programma				
08 Cultuur, Sport en Recreatie		127		
11 Bedrijfsvoering en algemene middelen		192		
12 Verrekening met reserves				319
Totaal		319		319

Meerjarenbeeld 2016	LASTEN		BATEN	
	Verhogen	Verlagen	Verhogen	Verlagen
Programma				
08 Cultuur, Sport en Recreatie	227			
11 Bedrijfsvoering en algemene middelen		252		
12 Verrekening met reserves				25
Totaal	227	252		25

21. Hierbij motie nummer 08.0058/11 (van Sandick) bij Perspectiefnota 2009-2012 over Integraal Accommodatieplan als afgedaan te beschouwen;
22. Hierbij motie nummer 11.0047/25 (Meijer) bij Perspectiefnota 2012-2015 over financierings-scenario's sportaccommodaties als afgedaan te beschouwen;

Gedaan in de openbare raadsvergadering van,

de Griffier,

de Voorzitter,

TECHNISCHE INFORMATIE

Opsteller: M.A. van Es/P. Bronkhorst
Organisatieonderdeel: Sociaal en Economisch beleid
Telefoon: 5251/5213
E-mail: m.a.van.es@leiden.nl/p.bronkhorst@leiden.nl

Portefeuillehouder:
Onderwijs, Sport en Milieu

Onderwerp	Sportnota (inspraak verwerkt)
------------------	-------------------------------

Besluiten:

1. Kennis te nemen van de inspraakreacties op de concept sportnota “Verleiden tot bewegen”;
2. De Nota van Beantwoording op de inspraakreacties van de concept Sportnota “Verleiden tot bewegen” vast te stellen;
3. De insprekers schriftelijk op de hoogte te brengen van het antwoord en besluit van het college;
4. Bijgaande brief aan de Leidse Sport Federatie vast te stellen, waarin een reactie gegeven wordt op het advies van de Leidse Sport Federatie over het sportbeleid dat uitgebracht is op 5 september 2012;
5. In te stemmen met de gewijzigde Sportnota: Deel 1 Kadernota 2013-2018 en Deel 2 Sportaccommodatieplan 2013-2025;
6. De Beheerplannen Klein Onderhoud Sportaccommodaties 2013-2025 (bijlage 10) en Groot Onderhoud Sportaccommodaties 2013-2025 (bijlage 11) vast te stellen; deze plannen ter inzage te leggen voor de raad;
7. Hierbij motie nummer 08.0058/11 (van Sandick) bij Perspectiefnota 2009-2012 over Integraal Accommodatieplan voor ons college als afgedaan te beschouwen;
8. Hierbij motie nummer 11.0047/25 (Meijer) bij Perspectiefnota 2012-2015 over financierings-scenario’s sportaccommodaties voor ons college als afgedaan te beschouwen;
9. De raad voor te stellen:
  1. De Sportnota vast te stellen, bestaande uit de Kadernota 2013-2018 en het Sportaccommodatieplan 2013-2025.
  2. Daarmee de volgende hoofdpunten uit de Kadernota vast te stellen:
    - vi. De sportvisie: In 2016 zijn meer Leidenaren gaan sporten en bewegen en voldoet 75% van de Leidenaren aan de beweegnorm uit het Olympisch Plan. Dit is van belang omdat sport het bewegen, gezond zijn, ontmoeten, plezier hebben en participeren stimuleert. Leiden maakt het voor iedereen mogelijk te bewegen en te sporten. In georganiseerd en ongeorganiseerd verband;
    - vii. Ambitie I: Leiden zorgt voor voldoende en kwalitatief goede sportvoorzieningen;
    - viii. Ambitie II: Leiden ondersteunt haar verenigingen zodat ze sterk zijn en naast hun sportieve functie ook een maatschappelijke functie vervullen;
    - ix. Ambitie III: Leiden stimuleert dat inwoners meer sporten en bewegen;
    - x. Het Sportaccommodatiebeleid, met als belangrijkste inhoudelijke beslispunten:
      - nieuwbouw Vijfmeihal;
      - nieuwbouw Vijfmeibad;
      - nieuwbouw sportzalen in Dieperhout (2) en Kikkerpolder (1);
      - er komt een onderzoek naar een combibad op de locatie van zwembad De Vliet; op basis van dit onderzoek (dat na de zomer 2013 gereed zal zijn), zal een definitief besluit over de toekomst van zwembad De Vliet genomen worden;
      - de gemeente Leiden stelt voor renovatie van de IJshal maximaal € 1.5 miljoen beschikbaar; eigendom, beheer en exploitatie neemt gemeente niet over, initiatief renovatie ligt bij Stichting IJshal;

- de oplossing voor het ruimtegebrek van de hockeyvelden en tennisbanen wordt gezocht in medegebruik van velden bij verenigingen met onderbezetting van de velden (ruimtelijk en praktisch is geen uitbreiding sportareaal mogelijk);

3. Het gewenst onderhoudsniveau van sportaccommodaties vast te stellen op "redelijk tot voldoende".
4. De bedragen voor klein onderhoud en groot onderhoud (in vorm van jaarlijkse storting in voorziening groot onderhoud) vast te stellen als in de tabel is weergegeven, dit te dekken uit de beschikbare middelen onderhoud en het saldo te verrekenen met de concernreserve:

	bedragen x 1.000			
	2013	2014	2015	2016
Klein onderhoud	654	605	593	611
Groot onderhoud	<u>1.517</u>	<u>1.517</u>	<u>1.517</u>	<u>1.517</u>
Totaal benodigd	2.171	2.122	2.110	2.128
Reguliere beschikbare middelen	1.361	1.361	1.361	1.361
PN 2013: Beheerplan onderhoud	750	750	750	750
PB 2013: Bezuiniging beheerplan sport	-250			
Beschikbare middelen Onderhoud	<u>1.861</u>	<u>2.111</u>	<u>2.111</u>	<u>2.111</u>
Verrekening met concernreserve	-310	-11	1	-17

5. In te stemmen met het instellen van een voorziening Groot Onderhoud Sportaccommodaties

- a) Naam: Voorziening Groot Onderhoud Sportaccommodaties
- b) Grootte: Minimaal € - 500.000, maximaal € 1.500.000
- c) Afdeling: Sportbedrijf Leiden
- d) Prestatie: 8C1.1 Exploiteren, beheren en onderhouden van de gemeentelijke sportaccommodaties
- e) Doel: Het egaliseren over meerdere jaren van de kosten van het groot onderhoud aan de sportaccommodaties die in eigendom zijn van de gemeente Leiden. De omvang van de voorziening per balansdatum is gebaseerd op het beheerplan Groot Onderhoud. Hierin is voor de periode 2013-2025 het benodigd groot onderhoud opgenomen.
- f) Datum opheffing: N.v.t.
- g) Voeding: Middels een jaarlijkse voeding van € 1.517.000 is de voorziening toereikend om het Beheerplan Groot Onderhoud Sportaccommodatie 2013-2025 uit te voeren. Deze middelen zijn onder programma 8 van de begroting structureel beschikbaar
- h) Onttrekkingen: Op basis van onderhoudswerkzaamheden conform het Beheerplan Groot Onderhoud sportaccommodaties 2013-2025

6. Instemmen met de Meerjarenraming Investerings Sportaccommodaties 2013-2025 met een totale investeringsvolume van € 32,3 miljoen en daarmee het gemeentelijk MeerjarenInvesteringsPlan 2012-2015 op de volgende punten te wijzigen:

- i) Verwijderen van de volgende investeringen:
  - i. aanleg 2 tennisbanen Roomburg (2014, € 77.000)
  - ii. renovatie Vijfmeihal (2012, € 1.785.000)
  - iii. aanleg 2 hockeyvelden Roomburg 2015, €1.225.000)

- iv. VVI's (vervangingsinvesteringen) bedrijfsmiddelen (2012 t/m 2015, totaal: € 1.823.000)
- j) toevoegen van de volgende investeringen aan het Meerjareninvesteringsplan 2013-2016:
  - i. Toplaag kunstgras Sportpark de Vliet (2015, € 217.000)
  - ii. Toplaag kunstgras Morskwartier (2015, € 217.000)
  - iii. Toplaag kunstgras Kikkerpolder II (2016, € 379.000)
  - iv. Riolering sportaccommodaties (2016, € 114.000)
  - v. Bijdrage IJsbaan (2015, € 1.500.000)
  - vi. Bijdrage zwembad de Vliet/Vijfmeibad (2015, € 1.000.000)
  - vii. Bijdrage sportzalen Dieperhout (2015, € 1.350.000)
  - viii. Vervanging natuurgras in kunstgras diverse sportparken (2015, € 1.367.000)
  - ix. Vervanging machines Sportbedrijf (2013-2016, € 355.000)
- 7. De kapitaallasten, die voortvloeien uit investeringen 2013-2016 uit de Meerjarenraming Investerings Sportaccommodaties 2013-2025, vast te stellen zoals in onderstaande tabel is weergegeven en dit dekken uit de beschikbare kapitaallasten

bedragen x 1.000

	2013	2014	2015	2016
Kapitaallasten Investerings Sport	52	107	126	604

- 8. De vrijval van kapitaallasten die optreedt door het schrappen van investeringen en uitzetting van kapitaallasten die optreedt door nieuwe investeringen, vast te stellen als in onderstaande tabel is weergegeven en het saldo te verrekenen met de concernreserve

bedragen x 1.000

	2013	2014	2015	2016
Vrijval kapitaallasten programma 8	11	56	160	294
Vrijval kapitaallasten ADM II	65	129	192	252
Uitzetting kapitaallasten programma 8	0	-17	-34	-504
Verrekening met concernreserve	76	168	318	42

- 9. De financiële uitkomst van de sportnota en daarmee de totale verrekening met de concernreserve vast te stellen op:

bedragen x 1.000

	2013	2014	2015	2016
Verrekening agv onderhoud	-310	-11	1	-17
Verrekening agv kapitaallasten	76	168	318	42
Totale verrekening concernreserve	-234	157	319	25

- 10. In te stemmen om bij de jaarlijkse actualisatie van het gemeentelijke MeerjarenInvesteringsPlan, de nieuwe jaarschijf aan te vullen met de investeringen die in de Meerjarenraming Investerings Sportaccommodaties 2013-2025 staan opgenomen en de financiële consequenties op te nemen in het meerjarenbeeld.
- 11. In te stemmen met het instellen van de reserve "kapitaallasten sportaccommodaties" en de kapitaallasten die horen bij een investeringsvolume van € 9.564.000 (de vervangingsinvestering van de Vijfmeibad en een klein deel van de Vijfmeihal) uit deze reserve te dekken.
  - k) Naam: Reserve "kapitaallasten sportaccommodaties"
  - l) Grootte: Minimaal € 0, Maximaal € 9.564.000
  - m) Afdeling: Sportbedrijf Leiden
  - n) Prestatie: 8C1.2 Uitvoering geven aan het sportaccommodatieplan

- o) Doel: Dekking van een deel van de kapitaallasten van investeringen uit de Sportnota, zijnde de kapitaallasten die voortvloeien uit een investeringsvolume van € 9.564.000 voor de vervanging van het Vijfmeibad en een klein deel van de Vijfmeihal
- p) Datum opheffing: 2058
- q) Voeding: Diverse incidentele middelen die in 2011-2013 beschikbaar zijn gesteld voor investeringen in de sport en terecht zijn gekomen in verschillende reserves, voorzieningen en programma Algemene dekkingsmiddelen II
- r) Onttrekkingen: vanaf 2018 jaarlijks gelijk aan de kapitaallasten van een investeringsvolume van € 9.564.000 en een afschrijvingstermijn van 40 jaar
12. Conform het beleidskader "Reserves en Voorzieningen" in te stemmen met het toerekenen van rente aan deze reserve "kapitaallasten sportaccommodaties (met ingang van 2018)
13. In te stemmen de reserve "kapitaallasten sportaccommodaties" te voeden met € 9.564.000 uit de vrijval van een aantal op te heffen reserves (€ 9.064.000) en de eenmalige bijdrage sportvoorzieningen van € 500.000 die in Perspectiefnota 2012 beschikbaar is gesteld
14. In te stemmen met het opheffen van de reserve Sportaccommodaties (02213) en het saldo van € 2.801.000 vrij laten vallen op product 980 "verrekening met reserves"
15. In te stemmen met het opheffen van de reserve Sportinvesteringen (02214) en het saldo van € 3.600.000 vrij te laten vallen op product 980 verrekeningen met reserves
16. In te stemmen met het vrij laten vallen van € 463.000 uit de reserve Herontwikkeling sportvelden op product 980 "verrekeningen met reserves"
17. In te stemmen met het opheffen van de voorziening Sport en het saldo van € 2.200.000 vrij te laten vallen op programma 8
18. In te stemmen met het storten van het in de begroting opgenomen bedrag van € 500.000 voor de bijdrage sportvoorzieningen in programma Algemene dekkingsmiddelen II en deze storten in de reserve "kapitaallasten sportaccommodaties"

19. De begroting 2012 als volgt te wijzigen:

bedragen x 1.000

Programma	LASTEN		BATEN	
	Verhogen	Verlagen	Verhogen	Verlagen
11 Bedrijfsvoering en algemene middelen		€ 500		
12 Verrekening met reserves	€ 9.564		€ 9.064	
Totaal	€ 9.564	€ 500	€ 9.064	

20. Kennis te nemen van het wijzigen van het meerjarenbeeld naar aanleiding van dit besluit:

bedragen x 1.000

Meerjarenbeeld 2013 Programma	LASTEN		BATEN	
	Verhogen	Verlagen	Verhogen	Verlagen
08 Cultuur, Sport en Recreatie	€ 310	€ 11		
11 Bedrijfsvoering en algemene middelen		€ 65		
12 Verrekening met reserves			€ 234	
Totaal	€ 310	€ 76	€ 234	0

Meerjarenbeeld 2014 Programma	LASTEN		BATEN	
	Verhogen	Verlagen	Verhogen	Verlagen

08 Cultuur, Sport en Recreatie	28	56		
11 Bedrijfsvoering en algemene middelen			129	
12 Verrekening met reserves				157
Totaal	28	185		157

Meerjarenbeeld 2015	LASTEN		BATEN	
	Verhogen	Verlagen	Verhogen	Verlagen
08 Cultuur, Sport en Recreatie		127		
11 Bedrijfsvoering en algemene middelen		192		
12 Verrekening met reserves				319
Totaal		319		319

Meerjarenbeeld 2016	LASTEN		BATEN	
	Verhogen	Verlagen	Verhogen	Verlagen
08 Cultuur, Sport en Recreatie	227			
11 Bedrijfsvoering en algemene middelen		252		
12 Verrekening met reserves				25
Totaal	227	252		25

Perssamenvatting:

De Sportnota (Kadernota 2013-2018 en Sportaccommodatieplan 2013-2025) is na verwerking van de inspraak vastgesteld door het college en wordt nu aangeboden aan de raad voor verdere besluitvorming. Centraal staat onze sportvisie: in 2016 zijn meer Leidenaren gaan sporten en bewegen en voldoet 75% van de Leidenaren aan de beweegnorm uit het Olympisch Plan. Dit is van belang omdat sport het bewegen, gezond zijn, ontmoeten, plezier hebben en participeren stimuleert. Leiden maakt het voor iedereen mogelijk te bewegen en te sporten. In georganiseerd en ongeorganiseerd verband. De nota formuleert vervolgens drie ambities: voldoende en kwalitatief goede sportvoorzieningen, verenigingsondersteuning en sportstimulering.

Het beleid rond de sportaccommodaties neemt een belangrijke plaats in. Vooral de toekomst van zwembad De Vliet heeft veel insprekers ertoe bewogen een reactie aan het college te sturen. Mede op basis van de inspraakreacties stelt het college nu aan de raad voor eerst een onderzoek te doen naar de mogelijkheden van een combibad (voor zowel zwemmen in de openlucht als overdekt) op de locatie van De Vliet. Op basis van dit onderzoek (dat na de zomer 2013 gereed zal zijn), zal een definitief besluit over de toekomst van zwembad De Vliet genomen worden

Verder is het klein en groot onderhoud van de sportaccommodaties nu voor het eerst over meerdere jaren geraamd. Tot en met 2025 is het onderhoud gepland en hebben we de financiële middelen ervoor beschikbaar. Ook zijn tot en met 2025 investeringen geraamd voor nieuwe, uit te breiden en te vervangen sportaccommodaties, eveneens inclusief dekking. Het gaat onder meer om de bouw van nieuwe sportzalen in Dieperhout (2) en de Kikkerpolder (1), een nieuwe Vijfmeihal en een nieuw Vijfmeibad.

Retouradres: Postbus 9100, 2300 PC Leiden

Leidse Sport Federatie
De heer J. Bredeveld
Duke Ellingtonstraat 22
2324 LA LEIDEN

Gemeente Leiden
Bezoekadres Stationsplein 107
2312 AJ LEIDEN
Postadres Postbus 9100
2300 PC LEIDEN
Telefoon 071-516 56 03
E-mail sleutel@leiden.nl
Website www.leiden.nl/gemeente

Datum 7 november 2012
Ons kenmerk
Onderwerp Reactie op advies over de concept
Kadernota Sport 2012-2017

Contactpersoon M.A. van Es
Doorkiesnummer 071-5165251

Geachte heer Bredeveld,

Graag willen wij de Leidse Sport Federatie danken voor het op 5 september 2012 aan ons uitgebrachte advies over de concept Kadernota Sport 2012-2017. Wij spreken onze waardering uit voor het uitgebreid advies en voor de daarbij gegeven toelichting.

In de Nota van Beantwoording van de inspraakreacties hebben wij de reactie van het college op uw advies – apart van de inspraakreacties - verwerkt (zie bijlage bij deze brief).

Mocht u vragen hebben over onze reactie, dan kunt u contact opnemen met mevrouw M.A. van Es van de afdeling Sociaal en Economisch Beleid (071-5165251) of de heer P. Bronkhorst van de afdeling Realisatie (tel. 071-5165213).

Hoogachtend,

Burgemeester en Wethouders van Leiden,
de Secretaris, de Burgemeester

Bijlage bij Sportnota- Moties die afgedaan worden bij besluit Sportnota

RV 08.0058

Motie 11

Onderwerp: integraal
sportaccommodatieplan

De Raad van de gemeente Leiden, bijeen op 2008,
Gehoord hebbende het debat van de commissievergadering Onderwijs en Samenleving van 1
juli 2008-07-06 inzake de perspectiefnota 2009 onderdeel sport

constaterende dat

- Door de Raad slechts een zeer algemene doelstelling van sportaccommodaties is geformuleerd
- Deze doelstelling niet verder is uitgewerkt in een concreet beleidskader
- er geen overzicht is van de wensen, de kosten en de prioritering van zulke projecten

overwegende dat,

- o sport voor de ontwikkeling van het individu en de lokale samenleving van groot belang is
- o sporthuisvesting een zeer wezenlijke randvoorwaarde is voor het geven van kwantitatief en kwalitatief voldoende en op de lokale situatie afgestemde sportfaciliteiten
- o door het ontbreken van een beleidskader en een integraal sportaccommodatieplan de voorstellen van het College niet goed kunnen worden getoetst
- o derhalve samenhang in de beleidsuitvoering kan gaan ontbreken
- o derhalve de discussies sterk financieel en weinig beleidsmatig gericht zijn

Verzoekt het college,

- o Een integraal sportaccommodatieplan op te stellen waarvan meerjarenramingen kunnen worden opgesteld en aan de hand waarvan voorstellen van het College kunnen worden getoetst

en gaat over tot de orde van de dag,

Moniek van Sandick (CDA)
Aad van der Luit (D66)
Lahbib El Houari (PvdA)
Eva de Bakker (SP)
Arend-Jan Sleijster (VVD)

Deze motie wordt met algemene stemmen aanvaard.

RV 11.0047
(Perspectiefnota 2012 - 2015)

Motie: M110047/25

Onderwerp: financiering-scenario's sportaccommodaties

De Raad van de gemeente Leiden, bijeen in de vergadering van 30 juni 2011,

constaterende dat:

- het college voornemens is binnen afzienbare tijd met de nota sportaccommodatieplan te komen;

overwegende dat:

- onvoldoende in beeld is welke financieringsopties bij sport mogelijk zijn;

verzoekt het college:

- voor het sportaccommodatieplan met meerdere financierings-scenario's te komen waarin in elk geval wordt ingegaan op de positie van:
  1. de gemeente
  2. de verenigingen en clubs
  3. de leidse regio
  4. private partijen en derden

en deze effecten voor de begroting van 2012 te leveren,

Patrick Meijer (CDA)
Moniek van Sandick (CDA)
Henny Keereweer (PvdA)
Juliëtte Gillissen (VVD)

Deze motie wordt aanvaard met dien verstande dat de fractie van D66 wordt geacht tegen te hebben gestemd.

NOTA VAN BEANTWOORDING INSPRAAKREACTIES EN ADVIES LSF, BEHOREND BIJ DE SPORTNOTA 'VERLEIDEN TOT BEWEGEN'

Inleiding

Op 12 juni 2012 heeft het College de concept-kadernota Sport en Bewegen vastgesteld voor de inspraak (BW 12.0521). De inspraakperiode liep van 15 juni 2012 tot en met 7 september 2012.

Schriftelijk zijn in totaal 250 inspraakreacties ingediend. Wij hebben een reactie ontvangen van:

1. Ouderraad Montessorischool Apollo;
2. Vereniging van Huiseigenaren Zuid-West 100;
3. R. Banning;
4. D. van der Keur;
5. E. Kerenhoffs - de Heij;
6. G.M.J. Uitdehaag;
7. L. Wagenaar;
8. E. van der Giessen;
9. M. Abma;
10. M. Smeele;
11. Comite Red de Vliet;
12. Platform Gehandicapten Leiden;
13. D.R.J. Booij;
14. E. van Leeuwen;
15. I. van Leeuwen;
16. J. de Groot;
17. A.A. Krispijn – de Baan;
18. H. Jochems;
19. M. van der Weele;
20. L. van Gammeren;
21. P.M. Schats;
22. C. Vermeeren;
23. C. Bremmer;
24. J.T. Kuhlman;
25. K. v.d. Linde;
26. C. van Loon;
27. S. de Boode;
28. J. Teleng;
29. K. Maas;
30. L. Biekman;
31. A.J.R. Lampo;
32. M. Bakker;
33. E. Baars;
34. W.C. Neuteboom;
35. Stichting Radius;
36. R. de Wit;
37. J. de Graaf;
38. A. Hoffstädt;
39. S.J.G. Gillisse;
40. D.J. Dapaah-Tiller;
41. A. Boin;
42. S. Spruit;
43. G. van Loon;
44. F. Versteeg;
45. J.A. de Clercq – Agelink;
46. J. en R. Tuinstra;
47. C. Mentink;
48. M. Visch;
49. Stichting Leidse Hout Monumentwaardig;
50. LRTV Swift;
51. Wijkvereniging Houtkwartier;
52. W.H. Weiland en M. Weiland – van der Horst;
53. P. van Puffelen en P. Hillebrand;
54. Familie van Dam;
55. A. Verweij;
56. M. Geurink;
57. H. de Laaf;
58. H.G. Verhagen - Pekel;
59. G. Sasburg;
60. P.C. van der Wal;
61. N. Bergmans - Kok;
62. E. van der Laaken;
63. Heer en mevrouw Doderer;
64. C. Helvensteijn;
65. P.P. Spoek;
66. H.J. Kramp;
67. J. Beckers;
68. M. Denteneer;
69. E. Ellerbeck;
70. J. van Leeuwen;
71. M. Moeling;
72. T. Pala;
73. K. Oostwegel;
74. E. Jager;
75. R. den Hollander;
76. R. Kettenis;
77. I. Fennis;
78. G. Hoffman;
79. G. Betlem;
80. E. Ruytenbeek;
81. R.H.C. Kaptein;
82. Mevr. Van Dalen;
83. C. Vrouwenvelder;
84. H.H.L. Kukler-Sasburg;
85. G. Jacobs;
86. C.P.T. Warmerdam;
87. Bestuur Schaatsshal Leiden;
88. H.K. Molenaar;
89. G. Lijbers;
90. D. Booman;
91. F.J. Sicking;
92. L.J.M. Cornelissens;
93. A. Poland;
94. P.A. de Krom;
95. G.J. Gelpke;
96. S. de Kuijper;
97. E.A. Schut;
98. N. van der Hoeven;
99. M. Hes – Lumer;
100. C.J.M. van Dijk – van Kempen;
101. R. Schipper;
102. A.A. Oosters;
103. F.A. Klaus;
104. H. Leclerc & I. Jardine;
105. L. & Fam. Sjoerdsma;
106. J.A. Leegwater;
107. A. Oosterom;
108. J.M. van der Lely;
109. Y. Rhee – Buschman;
110. G. Boon;
111. J.G. de Jong;
112. A.C. Vlot – van Diest;
113. J. Wielogroch;
114. M.C.Th. Vis – Kerkvliet;
115. J. Buis;
116. Centrum voor Fysiotherapie Leiden;
117. E.M.C. Lasota;
118. S. van de Ven;
119. P.B. Dirksen;
120. M. Zeilstra;
121. S.J. Anes;
122. A. Hanekuyk;
123. H. Monnickendam;
124. J. Brinkman;
125. M.J. Mens van Roode;
126. I. Viets –Rog;
127. J. van der Maat & B. Alberda;
128. E.C. de Bruyn Ouboter – Kooij;
129. Leidse Hockey Club Roomburg;
130. Fam. Rijdsdam;
131. L. Heringa;
132. A. Weterings;
133. M. Erades;
134. L. Hazes;
135. J. Selier;
136. K. Kroesemeijer;
137. J. Fakkeldij;
138. C.J.M. de Regt;
139. C. Verver;
140. M.C.E. Chang – Kallenborn;
141. Vrouwenkaratevereniging Shuri Ryu Leiden;
142. Praktijk Boisotkade Fysiotherapie;
143. H.W. Kuivenhoven;
144. J.M. van Voorst;
145. A. van Dam;
146. M.J. van Linden;
147. R. Roest;
148. A. van Schie;
149. M. Gerritsen;
150. M.D. Planjer;
151. Slingerland;
152. A.C. van Hoytema – van der Beugel;
153. Fam. van Greuningen;
154. A.Ch. Reinders;
155. P. Versteeg;
156. I. Janssen;
157. J.M. de Kloet;
- 158.

M. Schillemans; 159. W.G. Heesakkers – Kamerbeek; 160. F. Boeff; 161. M.J.G. van der Veer; 162. B.M.M. Teeuwisse; 163. P. Peelen; 164. G. Gijsman; 165. A. Brokerhof; 166. P. Beckers; 167. J. Weeber & J.M.A. Mann; 168. L. de Geus; 169. DOCOS; 170. A. Martin; 171. J.C. Kluiters; 172. M. von Lindern; 173. Stichting de Haardstee, L. Smit; 174. M.M. v.d. Knaap – Webber; 175. T. Schelvis – van den Berg; 176. M. Schrama – Steenbergen; 177. H. Nieuwpoort – Sietses; 178. C.W.A. Lely; 179. R. Janssen; 180. VTV region Leiden; 181. M. Jansen; 182. IJssport vereniging Leiden, S. Stuijt; 183. J.W.M. Plevier; 184. K. Dickhoff; 185. M.J. van den Berg; 186. G. Vandelaar; 187. S. Gijsman; 188. M. Visser – van Overeem; 189. P.A. Sladek; 190. G. van Gent – van Geken; 191. D. Doorneveld; 192. Doove – Stouten; 193. L. Koemans; 194. J. van der Klein; 195. P.A.I. Steens; 196. L. van Kampen; 197. MEE Hibbeln; 198. F. Mok; 199. C.J. Wentzel; 200. H.J.F. de Vrind – Mank; 201. J.M. Spatharakis; 202. J.A. Bilsen; 203. N.W.C. Bosch; 204. E.A. van Dobben – De Bruyn; 205. C. Verhoeven; 206. M. van der Doef; 207. L. Hendriks; 208. A. Pieterse; 209. A.M. Sliphorst; 210. J.W. van der Plas; 211. E.T.M. te Brake; 212. C.J.C. Timmer; 213. L. Smit; 214. M.J. Siksma; 215. Moving Balance; 216. M. Welling; 217. J.J.E. Dronkers; 218. SportGezondheidsCentrum Visser BV; 219. C.C.S. de Bruin; 220. E. van den Berg – van Langeveld; 221. P. Strolenberg; 222. W. van der Slot; 223. J. Wakka – de Graaf; 224. J. Hoogeveen – Fresen; 225. Mw. Visser – van Velsen; 226. L.T.B. van Kampen; 227. L. Devilee; 228. S. van Mameren; 229. E.H. van Beek; 230. J.A. van Kampen – Kramer; 231. LUMC afdeling Fysiotherapie; 232. J. de Knegt; 233. I. van der Laan; 234. J. Langelaar; 235. DOCOS; 236. GGD Hollands Midden; 237. Adviesraad WMO Leiden; 238. L. Rodewijk; 239. L.M. Plezier; 240. Astma Fonds, A. de Swart; 241. E. Lock; 242. J.W.E. Geldorp; 243. K. Smeele; 244. F.A.M. van der Klaauw – Koops; 245. Wijkvereniging AKTIEF, H.J. Smeele; 246. E.C.P. Hoogeveen; 247. M.N. Osterman; 248. W. Gottenbos; 249. J.H. de Ruiters; 250. Fam. H.C.J. L. van der Werf

Daarnaast heeft de Leidse Sport Federatie (LSF) een gevraagd advies uitgebracht.

Procedure

Het College stelt zijn antwoord op de inspraakreacties (hierna onder I) en op het advies van de LSF (hierna onder II) vast en legt het gewijzigde beleidskader ter vaststelling aan de gemeenteraad voor.

I. Beantwoording inspraakreacties

1.1 Thema's formele inspraakreacties

Het College heeft de inspraakreacties geordend aan de hand van de volgende thema's:

- Visie, ambities en doelen
- Ambitie 1 - Accommodaties
  - Zwembad De Vliet
  - De IJshal
  - Velden
  - Wielerbaan
  - Sporthallen en – zalen
- Ambitie 2 – Verenigingsondersteuning
  - Promotie
- Ambitie 3 – Sportstimulering

- Kennismaking
- Doelgroepen
- Topsport
- Diversen

1.2 Ingekomen reacties

In onderstaande tabel is achtereenvolgens per kolom opgenomen: een samenvatting van de ingekomen reactie, de reactie van het College hierop en de evt. gevolgen voor de Sportnota. De nummers in de tweede kolom corresponderen met het nummer van de betreffende insprekers (zie de Inleiding van deze Nota van Beantwoording). Alleen bij het onderdeel Zwembad de Vliet hebben we deze verwijzing achterwege gelaten, omdat dit de leesbaarheid te veel zou verminderen (door het grote aantal insprekers en de overlap in argumenten).

	<i>Samenvatting ingekomen reactie</i>	<i>Reactie van het College</i>	<i>Gevolgen voor het voorgestelde beleidskader</i>
	THEMA: VISIE, AMBITIES EN DOELEN		
A	Ingebracht door 35: Inspreker heeft waardering voor de nota en in het bijzonder voor het opnemen van 'ouderen' als doelgroep.	Het College bedankt inspreker voor zijn waardering.	Geen.
B	Ingebracht door 50: Kan zich vinden in de beleidsvisie, met kleine kanttekeningen.	Het College is verheugd dat inspreker zich in de beleidsvisie kan vinden. Op de kanttekeningen gaat het College elders in deze Nota van Beantwoording in (Thema Accommodaties – Wielerbaan).	Geen.
C	Ingebracht door 129: Onderschrijft de brede doelstelling van de nota, verwoord in de drie ambities. Desalniettemin ook teleurgesteld op aantal punten.	Het College is verheugd dat inspreker de doelstelling en ambities onderschrijft. Op de ingebrachte punten gaat het College elders in deze Nota van Beantwoording in (Thema Accommodaties – Velden).	Geen.
D	Ingebracht door 182: Kan zich vinden in de visie op sport zoals verwoord in de Kadernota (hoofdstuk 1). Daarnaast brengt inspreker een aantal punten in.	Het College is verheugd dat inspreker zich in de visie kan vinden. Op de kanttekeningen gaat het College elders in deze Nota van Beantwoording in (Thema Accommodaties – IJshal).	Geen.
E	Ingebracht door 237: Inspreker spreekt zijn waardering uit voor de nota. In de nota wordt gesproken over breedtesport en het belang van sport en bewegen bij maatschappelijke participatie. Vanuit de Wmo is deze nota kansrijk. Zo bieden de doelen 2 'wijk sportparken', 3 'sportieve openbare ruimte' en 8 'sociaal maatschappelijke rol sportverenigingen' aanknopingspunten met de Wmo. De bij doel 10 genoemde punten sluiten aan bij de prestatievelden 1, 2, 5 en 6 van de Wmo. De Adviesraad wil graag geïnformeerd worden over de	Het College bedankt inspreker voor zijn waardering. Vanzelfsprekend kan de adviesraad informatie krijgen indien op de gevraagde onderdelen stukken aan de raad gezonden worden.	Geen.

	<i>Samenvatting ingekomen reactie</i>	<i>Reactie van het College</i>	<i>Gevolgen voor het voorgestelde beleidskader</i>
	uitvoering van de nota en de voortgang en resultaten hiervan, zoals bijvoorbeeld de evaluatie van de combinatiefunctionarissen in 2014.		
	<p>THEMA: ACCOMMODATIES - ZWEMBAD DE VLIET</p> <p>In totaal zijn 231 inspraakreacties ingediend voor behoud van Zwembad De Vliet. Het gaat om de nummers: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 181, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 233, 234, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250</p> <p>Al deze insprekers hebben een of meerdere van de argumenten genoemd, die hieronder van F t/m NN zijn samengevat. Het aantal reacties en de overlap in argumenten rond zwembad De Vliet is groot. Vanwege de leesbaarheid zijn niet steeds bij ieder argument alle nummers van de insprekers afzonderlijk vermeld (zoals elders in deze Nota van Beantwoording).</p>		
F	De insprekers zijn tegen sluiting van zwembad De Vliet.	Het College heeft kennis genomen van het standpunt van de insprekers. In de nota is nu uitgebreider onderbouwd waarom het College geen middelen voor renovatie van De Vliet heeft opgenomen. Tegelijkertijd heeft het College, mede op basis van de ingekomen reacties, besloten eerst de mogelijkheden voor een combibad nader te onderzoeken, zodat een buitenbad met ligweide in Leiden eventueel kan voortbestaan.	Het voornemen ten aanzien van zwembad De Vliet is in hoofdstuk 5.5 nader onderbouwd en aangepast (Deel 1, Kadernota).
G	Unieke voorziening: het enige 50 - meter buitenbad in de regio	Het College onderschrijft dit. Een 50-meter buitenbad als De Vliet vindt men nog maar op weinig plekken in Nederland (vijf in stedelijk en zeer sterk stedelijk gebied).	Het voornemen ten aanzien van zwembad De Vliet is in hoofdstuk 5.5 nader onderbouwd en aangepast (Deel 1, Kadernota).
H	Veilige voorziening: toezicht (geen overlast, veilig voor kinderen en ouderen), gecontroleerd water en EHBO getraind personeel	Het College erkent dat De Vliet de mogelijkheid biedt om in een veilige omgeving in de buitenlucht te zwemmen.	Het voornemen ten aanzien van zwembad De Vliet is in hoofdstuk 5.5 nader onderbouwd en aangepast (Deel 1, Kadernota).
I	Goede ligging: groene en natuurlijke omgeving; bereikbaar (lopend, per fiets, dichtbij de stad); parkeergelegenheid; vlakbij Leiden-Zuid-West, waar relatief 'weinig' is.	Het College onderschrijft de goede ligging. In Leiden Zuid West zijn overigens nog veel andere sportvoorzieningen, die voor een deel onlangs zijn vernieuwd zoals de sportvelden aan de Boshuizerkade en de Montgomerystraat.	Het voornemen ten aanzien van zwembad De Vliet is in hoofdstuk 5.5 nader onderbouwd en aangepast (Deel 1, Kadernota).
J	Laagdrempelig: is een betaalbare voorziening, voor mensen met een kleine beurs.	Het College onderschrijft dit. De prijzen van de openluchtbaden in de omgeving zijn overigens vergelijkbaar (ook al gaat het hier om 25-meter baden).	Het voornemen ten aanzien van zwembad De Vliet is in hoofdstuk 5.5 nader onderbouwd en aangepast (Deel 1, Kadernota).

	<i>Samenvatting ingekomen reactie</i>	<i>Reactie van het College</i>	<i>Gevolgen voor het voorgestelde beleidskader</i>
K	Is voor iedereen: De Vliet is een sportvoorziening voor jong en oud, arm en rijk autochtoon en allochtoon, gehandicapt en gezond en scholen.	Het College deelt dit. Overigens zijn alle zwembaden in Leiden voor alle bewoners toegankelijk. De Vliet neemt in dat opzicht geen andere positie in als de andere zwembaden in Leiden.	Het voornemen ten aanzien van zwembad De Vliet is in hoofdstuk 5.5 nader onderbouwd en aangepast (Deel 1, Kadernota).
L	Frisse lucht: zwemmen in openlucht is anders en prettiger dan in overdekt zwembad (frisse lucht, geen chloordampen, geen zwembad-akoestiek). Zoals op een hometrainer fietsen anders is dan buiten fietsen.	Het College kan zich de voorkeur voor het zwemmen in de open lucht voorstellen.	Het voornemen ten aanzien van zwembad De Vliet is in hoofdstuk 5.5 nader onderbouwd en aangepast (Deel 1, Kadernota).
M	Belangrijk voor gezondheid: zwemmen is een gezonde en veilige sport; is goed voor lichaam en geest; houd je fit; goed voor een gezond gewicht; weinig blessures, vermindert kosten in de zorg.	Het College deelt het standpunt dat zwemmen een belangrijke bijdrage kan leveren aan de gezondheid. Om te zwemmen kan men behalve in De Vliet ook, en het gehele jaar door, terecht in de zwembaden De Zijl en het Vijfmeibad.	Het voornemen ten aanzien van zwembad De Vliet is in hoofdstuk 5.5 nader onderbouwd en aangepast (Deel 1, Kadernota).
N	Mensen die voldoende bewegen zijn minder vaak ziek, hebben minder last van psychische klachten, blijven gemakkelijker op gezond gewicht, hebben minder kans op hart- en vaatziekten, diabetes en verschillende vormen van kanker, kunnen op latere leeftijd langer zelfstandig blijven wonen. Dan kan het toch niet zo zijn dat de gemeente De Vliet wil sluiten.	Wij delen uw standpunt dat zwemmen een belangrijke bijdrage kan leveren aan de lichamelijke en geestelijke gezondheid. Om te zwemmen kunt u overigens behalve in De Vliet ook, en het gehele jaar door, terecht in de zwembaden De Zijl en het Vijfmeibad.	Het voornemen ten aanzien van zwembad De Vliet is in hoofdstuk 5.5 nader onderbouwd en aangepast (Deel 1, Kadernota).
O	Geen of slechte alternatieven in binnenbaden: beperkte tijden voor baantjes zwemmen; te weinig capaciteit elders als De Vliet zou sluiten; geen 50 meter bad.	Mocht De Vliet sluiten, dan wordt de capaciteit inderdaad minder. Maar naar het oordeel van het College zijn binnen redelijke afstand voldoende alternatieven beschikbaar.	Het voornemen ten aanzien van zwembad De Vliet is in hoofdstuk 5.5 nader onderbouwd en aangepast (Deel 1, Kadernota).
P	Geen of slechte alternatieven buitenwater: vervuiling, geen toezicht, niet veilig; blauwalg bij mooi weer, stromingen, geen goede gelegenheid om baantjes te trekken, buitenwater eigenlijk alleen aantrekkelijk bij heel mooi weer; sommigen alternatieven worden gesloten.	Het College onderkent dat bij een sluiting van De Vliet de mogelijkheden om in de openlucht baantjes te trekken afnemen.	Het voornemen ten aanzien van zwembad De Vliet is in hoofdstuk 5.5 nader onderbouwd en aangepast (Deel 1, Kadernota).
Q	De Vliet heeft sociale waarde: ontmoetingsplek voor jong en oud, mensen van verschillende achtergronden; draagt bij aan integratie; verkleint kans op vereenzaming; verkleint kans op overlast jongeren elders in de stad.	Het College erkent de waarde die sportvoorzieningen hebben voor de maatschappelijke participatie en de sociale cohesie. Dit geldt echter niet exclusief voor zwembad De Vliet maar ook voor de andere zwembaden en sportvoorzieningen.	Het voornemen ten aanzien van zwembad De Vliet is in hoofdstuk 5.5 nader onderbouwd en aangepast (Deel 1, Kadernota).
R	Maakt ongeorganiseerd sporten mogelijk: zwemmen kan je individueel en buiten verenigingsverband doen (sluit aan bij trend individualisering in sport).	Het klopt dat De Vliet ongeorganiseerd sporten mogelijk maakt. Dit geldt echter niet exclusief voor zwembad De Vliet maar ook voor de andere zwembaden.	Het voornemen ten aanzien van zwembad De Vliet is in hoofdstuk 5.5 nader onderbouwd en aangepast (Deel 1, Kadernota).
S	Zwemmen maakt bewegen ook mogelijk voor mensen die last	Het College deelt dit standpunt. Voor zwemmen kunt u behalve in De Vliet	Het voornemen ten aanzien van zwembad De

	<i>Samenvatting ingekomen reactie</i>	<i>Reactie van het College</i>	<i>Gevolgen voor het voorgestelde beleidskader</i>
	hebben van gewrichten, ouderdom, rugklachten en andere lichamelijke beperkingen.	verder ook terecht in de Zijl en het Vijfmeibad.	Vliet is in hoofdstuk 5.5 nader onderbouwd en aangepast (Deel 1, Kadernota).
T	Verwerf extra inkomsten: sponsoren, tarieven omhoog, meer vrijwilligers, kluisjes tegen betaling, hogere bijdragen van verenigingen die gebruik maken van dit zwembad, meer reclame en promotie, verhuur in winter, verhuur in zomer, catering; leerwerkbedrijf; private exploitatie bad en restaurant, dubbel gebruik faciliteiten sportpark De Vliet (kinderopvang, schoolgymnastiek), overheveling budget jongeren en ouderen naar zwembad; bezuinig op isolatie in de nacht; overkap de Vliet.	Het verwerven van extra inkomsten is een doorlopend punt van aandacht bij de exploitatie. Niet alle genoemde suggesties blijken mogelijk te zijn of substantieel iets op te leveren. Een aantal heeft al wel tot extra inkomsten geleid: scholen maken reeds ten behoeve van z.g. "natte gymnastieklessen" gebruik van bad en ligweide; er wordt regelmatig gewerkt met stagiaires van het ROC; inzake energie wordt gebruik gemaakt van restwarmte van de nabijgelegen rioolzuivering; er wordt veel aan promotie en reclame gedaan, o.m. via radiospotjes en mededelingen op sportieve websites; de exploitatie van het restaurant is verpacht. Vergroting van de inkomsten door tariefsverhoging is een mogelijkheid.	Het voornemen ten aanzien van zwembad De Vliet is in hoofdstuk 5.5 nader onderbouwd en aangepast (Deel 1, Kadernota).
U	Maakt milieuvriendelijk bewegen mogelijk: wijze verwarmen water, weinig milieubelasting door vervoer (ligging dichtbij de stad).	Het College is het eens met de inspreker.	Het voornemen ten aanzien van zwembad De Vliet is in hoofdstuk 5.5 nader onderbouwd en aangepast (Deel 1, Kadernota).
V	Behoud historische waarde: een stijlicoon, architectonisch onvervangbaar, moet status van monument krijgen; een visitekaartje voor Leiden; cultureel erfgoed; architectonisch onvervangbaar.	Het College erkent dat dit oude zwembad een bijzondere uitstraling heeft. Dit aspect speelt wel mee in de totale afweging over het behoud van het zwembad, maar is niet van doorslaggevende betekenis.	Het voornemen ten aanzien van zwembad De Vliet is in hoofdstuk 5.5 nader onderbouwd en aangepast (Deel 1, Kadernota).
W	Goede plek voor dagrecreatie: gezelligheid, plezier, ontmoeting, betaalbaar uitje, het zwembad met ligweide biedt dagrecreatie die elders slechts tegen hoge kosten of op veel grotere afstand ontwikkeld kan worden.	Het College deelt dit. Maar er zijn in de omgeving ook alternatieven aanwezig voor recreatie bij zwemwater in de open lucht.	Het voornemen ten aanzien van zwembad De Vliet is in hoofdstuk 5.5 nader onderbouwd en aangepast (Deel 1, Kadernota).
X	Afwegen tegen andere sportvoorzieningen: maar een klein aantal mensen doet aan topsport, tegen de vele recreanten bij De Vliet; het zwembad is voor iedereen, van de velden voor voetbal, hockey e.d. langs de Vliet en Churchillaan maakt een beperkte groep (m.n. jongeren) gebruik; een nieuw overdekt topsportbad is veel duurder; Leiden is geen topsportstad, er is geen draagvlak voor en de gemeente dient een terughoudende rol te spelen.	In de Sportnota wordt niet gesproken over het realiseren van een topsportbad. Het plan is om een modern zwembad te realiseren als vervanging van het verouderde Vijfmeibad. Dit zwembad is primair bedoeld voor de breedtesport en voor alle bewoners van Leiden. Bij de afmetingen van het bad wordt er echter rekening mee gehouden dat er ook topsport (met name waterpolo) in kan worden beoefend. Nu dient voor een waterpolowedstrijd op internationaal niveau te worden uitgeweken naar Katwijk of Amsterdam.	Het voornemen ten aanzien van zwembad De Vliet is in hoofdstuk 5.5 nader onderbouwd en aangepast (Deel 1, Kadernota).
Y	Afwegen tegen andere projecten buiten de sport:	De gemeente maakt steeds afwegingen tussen verschillende	Het voornemen ten aanzien van zwembad De

	<i>Samenvatting ingekomen reactie</i>	<i>Reactie van het College</i>	<i>Gevolgen voor het voorgestelde beleidskader</i>
	Waarom wel plannen voor een ambtenarenpaleis; kijk naar voorzieningen die geld kosten zonder rendement, als u geld tekort komt; tegenwoordig wel allemaal plannen voor andere dure prestigieuze projecten zoals Singelpark, maar voorzieningen voor gewone burger worden niet belangrijk gevonden.	belangen. Het is moeilijk het ene project, b.v. het Singelpark, af te wegen tegen een ander project, b.v. als een sportvoorziening. De gemeente probeert steeds recht te doen aan de belangen van alle burgers.	Vliet is in hoofdstuk 5.5 nader onderbouwd en aangepast (Deel 1, Kadernota).
Z	De Vliet is een 'voordelige' oplossing: insprekers willen geen zwembad met allerlei luxe voorzieningen, geen golfslagbad en geen binnenbad.	Ook al is De Vliet een 'voordelige' oplossing in de ogen van insprekers, toch is er – als het zwembad nog langere tijd gebruik wordt - geld nodig om het bijna vijftig jaar oude bad in goede staat te houden door middel van onderhoud en renovaties.	Het voornemen ten aanzien van zwembad De Vliet is in hoofdstuk 5.5 nader onderbouwd en aangepast (Deel 1, Kadernota).
AA	Neem geen besluit dat onomkeerbaar is: weg is weg; niet meer te herstellen als het eenmaal verdwenen is, maak geen historische vergissing.	Wij zullen pas een besluit nemen over de toekomst van zwembad De Vliet als wij alle argumenten en alle alternatieven zorgvuldig hebben afgewogen. In dat kader gaan we eerst een onderzoek verrichten naar de mogelijkheden voor een combibad op de locatie De Vliet.	Het voornemen ten aanzien van zwembad De Vliet is in hoofdstuk 5.5 nader onderbouwd en aangepast (Deel 1, Kadernota).
BB	Onduidelijkheid in de cijfers of sluiting van De Vliet veel geld oplevert. Cijfers differentiëren niet naar zwembad.	Als De Vliet per direct gesloten wordt, levert dat structureel 136.000 op, op termijn 236.000. In de nota waren de cijfers per zwembad niet opgenomen. In de definitie Sportnota wordt de tekst op dit punt aangevuld.	Het voornemen ten aanzien van zwembad De Vliet is in hoofdstuk 5.5 nader onderbouwd en aangepast (Deel 1, Kadernota).
CC	Analyse m ² zwemwater en bezoekersaantallen: Inspreker vindt het volstrekt onlogisch om op basis van de analyse aan sluiting van de Vliet te denken. De nota stelt (blz. 25) dat Leiden relatief veel zwemwater heeft, maar dat de animo voor zwemmen – gemeten per m ² zwemwater – in Leiden lager is dan het landelijk gemiddelde, en dat daarom het aantal m ² zwemwater kan verminderen. Uit de onderliggende cijfers (blz. 85) blijkt echter dat De Vliet in vergelijking met de andere baden relatief goed scoort. Met 70 a 80.000 bezoekers is de animo voor De Vliet hoog!	Voor een buitenbad met een openingsperiode van 18 weken trekt de Vliet relatief veel bezoekers (circa 2,2 per m ² water per week). Het Vijfmeibad, dat in hetzelfde deel van de stad ligt, kent per m ² water per week ruim tweemaal zoveel bezoekers.	Het voornemen ten aanzien van zwembad De Vliet is in hoofdstuk 5.5 nader onderbouwd en aangepast (Deel 1, Kadernota). Zie voor de cijfers m.n. in 5.5.1.
DD	De analyse van het gebruik van het zwembad kan onvoldoende goed gemaakt worden nu de nota geen onderscheid maakt naar de aard van het zwemwater noch de aard van de aantallen bezoekers.	Zwembad De Vliet rekt met name recreatieve bezoekers en ongeorganiseerde sporters. De andere zwembaden bedienen ook andere doelgroepen. Zie verder de aangepaste tekst in de definitieve nota.	Het voornemen ten aanzien van zwembad De Vliet is in hoofdstuk 5.5 nader onderbouwd en aangepast (Deel 1, Kadernota).
EE	Deelt het College de mening dat De Vliet naar landelijke maatstaven intensief gebruikt wordt, en dat het intensieve gebruik de belangrijkste reden is waarom de gemeente er	Het College is op de hoogte van het intensieve gebruik van het zwembad gedurende de zomermaanden. Zie verder de aangepaste tekst in de	Het voornemen ten aanzien van zwembad De Vliet is in hoofdstuk 5.5 nader onderbouwd en aangepast (Deel 1,

	<i>Samenvatting ingekomen reactie</i>	<i>Reactie van het College</i>	<i>Gevolgen voor het voorgestelde beleidskader Kadernota).</i>
	alles aan moet doen om dit buitenbad te handhaven?	definitieve nota.	Kadernota).
FF	Zijn er andere redenen (zoals woningbouw), die niets te maken hebben met het intensieve gebruik van het zwembad, waarom sluiting van De Vliet overwogen zou worden? Zo ja, welke? En hoe worden de afwegingen (kosten en opbrengsten van woningbouw of zwembad, financieel en qua welzijn) gemaakt?	Er zijn geen andere redenen waarom sluiting van zwembad De Vliet wordt overwogen dan bij de onder F genoemde afweging. Verder maakt de gemeente steeds afwegingen tussen verschillende belangen. Daarbij probeert zij steeds recht te doen aan de belangen van alle burgers.	Het voornemen ten aanzien van zwembad De Vliet is in hoofdstuk 5.5 nader onderbouwd en aangepast (Deel 1, Kadernota).
GG	Is het College van mening dat een buitenbad in Leiden Zuid-West, waar veel van de mensen met krappe beurzen wonen die hele zomerdagen in De Vliet doorbrengen, vanuit een oogpunt van spreiding van faciliteiten ongunstig is?	Het College is van mening dat vanuit een oogpunt van spreiding van sportfaciliteiten de ligging van een buitenbad in Zuid-West, waar veel mensen met krappe beurzen wonen, niet ongunstig is.	Het voornemen ten aanzien van zwembad De Vliet is in hoofdstuk 5.5 nader onderbouwd en aangepast (Deel 1, Kadernota).
HH	Is het College niet van mening dat juist voor de in de nota genoemd doelgroepen (jeugd, ouderen en mensen met een functiebeperking) het van het hoogste belang is dat een ruim bemeten, laagdrempelig toegankelijk, niet voorgeprogrammeerd en multifunctioneel zwembad van het hoogste belang is, en dat De Vliet hier als recreatief zwembad bij uitstek een betere prestatie levert dan de andere, vooral op verenigings- en instructiezwemmen gerichte, Leidse zwembaden?	Het College onderschrijft dat De Vliet een functie vervult voor een aantal in de nota genoemde doelgroepen. De Zijl en het Vijfmeibad vervullen ook een rol op dit vlak, maar hebben daarnaast een bredere functie (voor verenigings- en instructiezwemmen).	Het voornemen ten aanzien van zwembad De Vliet is in hoofdstuk 5.5 nader onderbouwd en aangepast (Deel 1, Kadernota).
II	Kosten: graag specificatie renovatiekosten 3 miljoen in 2017 en hoe deze zich verhouden tot de onderhoudswerkzaamheden 2010 t/m 2019 in rapport Kraan?	Het rapport Kraan raamt het onderhoud dat nodig is om zwembad De Vliet in stand te houden. Om een oud zwembad als De Vliet ook op de langere termijn aantrekkelijk te houden voor bezoekers is een renovatie wenselijk. Renovaties staan niet in onderhoudsrapport Kraan geraamd. Daarom is voor deze renovatie op basis van de oppervlakte van het terrein, de zwembadbassins en de landelijke kengetallen bouwkosten een raming gemaakt die afgerond uitkomt op 3 miljoen euro.	Het voornemen ten aanzien van zwembad De Vliet is in hoofdstuk 5.5 nader onderbouwd en aangepast (Deel 1, Kadernota).
JJ	Wat is de visie van het College op de besluitvormingsprocedure m.b.t. de toekomst van de Vliet? En wat is nu (zomer 2012) de status van De Vliet in die procedure?	Op basis van de inspraakreacties heeft het College de concept-Sportnota aangepast. Voor De Vliet wordt voorgesteld een onderzoek te doen naar een combibad. De uitkomsten van het onderzoek zullen gebruikt worden om tot een definitieve afweging te komen.	Het voornemen ten aanzien van zwembad De Vliet is in hoofdstuk 5.5 nader onderbouwd en aangepast (Deel 1, Kadernota).
KK	Benut de regio: overleg met de regiogemeenten over taakverdeling, stem zwemvoorzieningen op elkaar af; vraag bijdrage van omliggende gemeenten; De Vliet is een steeds	Bij het onderzoek naar een mogelijk combibad op de locatie De Vliet zal ook overlegd worden met de omliggende gemeenten.	Het voornemen ten aanzien van zwembad De Vliet is in hoofdstuk 5.5 nader onderbouwd en aangepast (Deel 1,

	<i>Samenvatting ingekomen reactie</i>	<i>Reactie van het College</i>	<i>Gevolgen voor het voorgestelde beleidskader Kadernota).</i>
	belangrijker attractie voor zwemliefhebber binnen en buiten Leiden.		
LL	Wensen: uitbreiding openingstijden, nieuwe glijbanen, naast complex fitness, tai-chi, yoga etc. aanbieden.	Het College zal, in afwachting van de uitkomst van het onderzoek naar een mogelijk combibad, niet dergelijk investeringen doen in De Vliet.	Het voornemen ten aanzien van zwembad De Vliet is in hoofdstuk 5.5 nader onderbouwd en aangepast (Deel 1, Kadernota).
MM	Leiden heeft 3 zwembaden op 100.000 inwoners, als De Vliet zou sluiten nog maar een op 50.000. Omliggende gemeenten hebben een eigen zwembad op 30.000. Waarom kan dat ook niet zo (blijven) in Leiden?	Bij de bepaling van het aantal zwembaden is het goed om ook het aantal zwembadbassins per zwembad te noemen. De drie zwembaden in Leiden hebben bij elkaar negen zwembadbassins. De omliggende gemeenten hebben veelal kleinere zwembaden met minder bassins. Bij eventuele sluiting van De Vliet resteren twee zwembaden met zes zwembassins. Dit is afgerond 1 bassin op 20.000 inwoners.	Het voornemen ten aanzien van zwembad De Vliet is in hoofdstuk 5.5 nader onderbouwd en aangepast (Deel 1, Kadernota).
NN	Mogelijke sluiting De Vliet is in strijd met ambities Olympisch Plan en de wens van de overheid dat iedereen voldoende beweegt. Dan moeten ook de faciliteiten daarvoor in stand gehouden worden.	Het College is van mening dat er na een eventuele sluiting van zwembad De Vliet voldoende zwemwater in Leiden beschikbaar blijft. Zie ook reactie College onder MM.	Het voornemen ten aanzien van zwembad De Vliet is in hoofdstuk 5.5 nader onderbouwd en aangepast (Deel 1, Kadernota).
THEMA: ACCOMMODATIES - IJSHAL			
OO	Ingebracht door 11: De IJshal ontbreekt op het kaartje "Sportlocaties Groot Leiden" op pagina 67.	Dit is een terechte opmerking.	De IJshal zal alsnog worden ingetekend.
PP	Ingebracht door 11: Inspreker pleit ervoor om de exploitatiesubsidie aan de Stichting de IJshal ook na 2013 voort te zetten, zolang er geen nieuwe of technisch gerenoveerde IJshal is.	Het College zegt toe te zullen onderzoeken in hoeverre het mogelijk is de exploitatiesubsidie na 2013 te continueren in het kader van de Perspectiefnota 2014-2017.	Tekst IJshal is uitgebreid in hoofdstuk 5.4 van de Kadernota. De toezegging is expliciet verwoord als actie.
QQ	Ingebracht door 11: Inspreker vraagt om als centrumgemeente het voortouw te nemen en gezamenlijk met andere regiogemeenten een geschikte locatie voor een nieuwe IJshal te zoeken en, indien particuliere investeringen niet toereikend zijn voor realisatie daarvan, gezamenlijk met hen een bijdrage te leveren in de stichtingskosten. Mocht een nieuwe IJshal niet haalbaar zijn, dan pleit inspreker voor het in standhouden en moderniseren van de bestaande IJshal.	De gemeente heeft reeds verschillende initiatieven ondernomen om samen met andere gemeenten een plan te ontwikkelen om tot een regionale ijsvoorziening te komen. Tot nu toe is dit niet gelukt, omdat de belangen van de verschillende regiogemeenten uiteenlopen en het gebrek aan beschikbare middelen. Het College is bereid om een bijdrage te verstrekken in de kosten van de renovatie van de bestaande IJshal onder nog nader te benoemen voorwaarden. De gemeente reserveert in de definitieve Sportnota maximaal 2 miljoen voor een bijdrage aan de kosten van de renovatie van de bestaande IJshal.	Tekst IJshal is in hoofdstuk 5.4 van de Kadernota uitgebreid
RR	Ingebracht door 11: In het kader van het – regionaal – zoeken naar een nieuwe en duurzame ijsvoorziening gebruik	Als er plannen worden gemaakt voor een nieuwe regionale ijsvoorziening of de renovatie van de bestaande ijsbaan is het vanzelfsprekend dat de	Geen

	<i>Samenvatting ingekomen reactie</i>	<i>Reactie van het College</i>	<i>Gevolgen voor het voorgestelde beleidskader</i>
	maken van de nieuwste inzichten en 'best practices' op het gebied van energieverbruik in sportaccommodaties.	nieuwste kennis op het gebied van energiebesparing zal worden gehanteerd.	
SS	Ingebracht door 87: Het Leidse aandeel in de huur van de baan is substantieel. Per saldo wordt 2/3 van de beschikbare tijd verhuurd aan Leidse schaatsverenigingen. Het merendeel van de bezoekers is afkomstig uit Leiden. De baan is technologisch na 37 jaar verouderd, er is een investeringsplan ten bedrage van € 4 miljoen. Dan is Leiden voor de komende jaren weer verzekerd van ijs en kan jong en oud van de Leidse bevolking blijven genieten van het ijs in de Leidse Schaatshal. Inspreker krijgt graag de gelegenheid de plannen nader toe te lichten	Deze feiten rond bezoekers en gebruiker van de ijsbaan zijn bekend bij de gemeente en zijn meegewogen in het standpunt ten aanzien van de ijsbaan. Insprekers worden altijd ook uitgenodigd om hun standpunt in de raadscommissie (in dit geval de commissie Onderwijs en Samenleving) toe te lichten. Zie verder ook de reactie van het College onder QQ.	Tekst IJshal is in hoofdstuk 5.4 van de Kadernota uitgebreid.
THEMA: ACCOMMODATIES - VELDEN			
TT	Ingebracht door 169: De huidige capaciteit van de velden van DoCoS is onvoldoende. Bovendien wil de vereniging verder groeien, nieuwe projecten starten en meer mensen aan het voetballen krijgen. Denkt aan uitbreiding voor diverse doelgroepen. Wil een extra kunstgrasveld en ziet graag de financiering ervan (waarvoor inspreker bereid is een deel voor zijn rekening te nemen) in de Kadernota opgenomen.	De bespeling van de Mors I door DoCos laat geen ruimte voor groei. Wel is capaciteit beschikbaar in de aangrenzende de Mors II bij de daar spelende verenigingen. Verder zullen wij meervoudig gebruik van sportvelden door meerdere verenigingen sterker gaan stimuleren. De gemeente heeft een budget gereserveerd voor uitbreiding van kunstgras. De gemeente zal de verzoeken van verenigingen en de reeds bij de gemeente bekende knelpunten integraal afwegen.	Geen wijziging, wel aanvulling toegevoegd in de Kadernota, hoofdstuk 5.2.
UU	Ingebracht door 129: Niet alleen zijn de in de vorige beleidsperiode gereserveerde gelden van € 2.1 miljoen voor uitbreiding van het complex verdwenen, er wordt ook geen duidelijk alternatief geboden. Verder dan een vermelding 'een specifiek aandachtspunt blijft de behoefte aan ruimte voor hockey en tennis in Roomburg' (blz. 25) komt de nota niet.	Het College erkent dat de huidige capaciteit van de hockeyvelden niet voldoet aan de vraag. Het is helaas door gebrek aan ruimte in de stad niet mogelijk gebleken om uitbreiding van de hockeyvelden te realiseren. Daarom wil het College de reservering van gelden voor uitbreiding hockeyvelden (die overigens niet een bedrag van € 2,1 maar 1,2 miljoen betrof) aanwenden voor de financiering van andere knelpunten in de Sportnota. De gemeente wil extra (trainings) capaciteit voor hockey realiseren door gebruik te maken van de onderbespeling van andere sportvelden zoals bij korfbal en voetbal. Hiervoor is het budget voor de uitbreiding van de kunstgrasvelden met € 500.000 verhoogd. De gemeente zal een initiërende rol vervullen en in overleg met de hockeyvereniging actief	Gewijzigde tekst (nadere onderbouwing, aangegeven wat de gemeente gaat doen, verhoging € 500.000) in de Kadernota, hoofdstuk 5.2.

	<i>Samenvatting ingekomen reactie</i>	<i>Reactie van het College</i>	<i>Gevolgen voor het voorgestelde beleidskader</i>
		alternatieven onderzoeken.	
VV	Ingebracht door 129: Inspreker ziet in de nota geen neerslag van de discussies die met de gemeente gevoerd zijn als het gaat om de beleving van de hockeysport binnen de gemeente. Dit is teleurstellend. Te meer daar hockey nog steeds groeit.	De gemeente erkent het belang van de hockeysport voor Leiden. Er zijn gesprekken gevoerd met Roomburg over het ruimtegebrek, waarbij gezamenlijk is geconstateerd dat het realistischer is een oplossing te zoeken in samenwerking met andere verenigingen of medegebruik van andere accommodaties.	Gewijzigde tekst (nadere onderbouwing, aangegeven wat de gemeente gaat doen, verhoging € 500.000) in de Kadernota, hoofdstuk 5.2.
WW	Ingebracht door 129: Het rapport van de rekenkamercommissie geeft aan dat een doorgroei naar vijf velden gewenst is. Deze groei is ook onderschreven in het advies van de LSF. In haar reactie op dit advies geeft de gemeente aan dat de uitbreiding maximaal twee velden zou moeten bedragen. De Sportnota bevat echter nul uitbreiding van het aantal hockeyvelden. Inspreker heeft begrip voor de fysieke belemmeringen, zeker waar het de directe omgeving van zijn complex betreft. Maar de alternatieven, die er zeker zijn, behoeven een sterkere inzet van de gemeente. In de nota wordt teveel overgelaten aan het verkeer tussen de verenigingen onderling.	In het commentaar op het rapport van de Rekenkamercommissie heeft het College aangegeven de groeiverwachting voor hockey niet te onderschrijven omdat er van uitgegaan is dat de groei de hele periode op hetzelfde niveau als daarvoor zal doorzetten. De fysieke belemmeringen verhinderen dat de uitbreiding kan worden gerealiseerd. Het Sportbedrijf zal bij structurele onderbespeling van velden herschikkingen initiëren. Hierbij zal het gebrek aan capaciteit voor hockey hoge prioriteit krijgen. De gemeente wil extra (trainings) capaciteit voor hockey realiseren door gebruik te maken van de onderbespeling van andere sportvelden zoals bij korfbal en voetbal. Hiervoor is het budget voor de uitbreiding van de kunstgrasvelden met € 500.000 verhoogd. De gemeente zal een initiërende rol vervullen en in overleg met de hockeyvereniging actief alternatieven onderzoeken.	Gewijzigde tekst (nadere onderbouwing, aangegeven wat de gemeente gaat doen, verhoging € 500.000) in de Kadernota, hoofdstuk 5.2.
XX	Ingebracht door 129: Inspreker ziet geen mogelijkheden om de gemeentelijke ambitie van een goed aanbod van sportvoorzieningen te kunnen blijven waarborgen. Zijn ambitie om de kwaliteit van het complex te verhogen door uitbreiding van speel- en trainingsmogelijkheden en de aanleg van een waterveld, worden ingeperkt. Dat betekent de vereniging in sportief opzicht achterop raakt bij andere verenigingen, (te) weinig plek voor nieuwe junioren, trimhockey, de F-jeugd etc.	Het College erkent dat het tekort aan velden, de ambitie van inspreker op het terrein van de groei van het aantal leden beperkt. De aanleg van een waterveld is op dit moment niet gerechtvaardigd i.v.m. het niveau waarop de hockeyclub speelt. In 2019 is de vervanging van de toplagen van de hockeyvelden gepland, dan zal opnieuw bekeken worden of de aanleg van een waterveld gerechtvaardigd is. Indien dit niet het geval is, is de gemeente bereid tot aanleg over te gaan als de hockeyvereniging het verschil in kosten voor aanleg/exploitatie semi-waterveld en waterveld voor haar eigen rekening te nemen.	Geen wijziging, wel nader onderbouwing toegevoegd in de Kadernota, hoofdstuk 5.2.
YY	Ingebracht door 129: Het complex is op zaterdag en zondag de gehele dag bezet.	Het College realiseert zich dat in het geval van inspreker het doorschuiven van de zaterdag naar de zondag	Geen

	<i>Samenvatting ingekomen reactie</i>	<i>Reactie van het College</i>	<i>Gevolgen voor het voorgestelde beleidskader</i>
	Doorschuiven van de zaterdag naar de zondag, zoals de nota suggereert, is dan ook niet aan de orde.	inderdaad geen oplossing biedt.	
ZZ	Ingebracht door 129: De nota moet meer aandacht besteden (en de gemeente en Sportbedrijf moeten actiever faciliteren) aan het alternatief medegebruik sportcomplex Trigon.	De gemeente is eigenaar van alle sportvelden. Het Sportbedrijf beheert deze en verhuurt ze aan de sportverenigingen. De onderbespeling van de velden van Trigon is bij de gemeente bekend. Op verzoek van inspreker is het initiatief voor gesprekken over medegebruik in dit specifieke geval evenwel in eerste instantie aan de betrokken verenigingen gelaten. De gemeente wil extra (trainings) capaciteit voor hockey realiseren door gebruik te maken van de onderbespeling van andere sportvelden zoals bij korfbal en voetbal. Hiervoor is het budget voor de uitbreiding van de kunstgrasvelden met € 500.000 verhoogd. De gemeente zal een initiërende rol vervullen en in overleg met de hockeyvereniging actief alternatieven onderzoeken.	Gewijzigde tekst (nadere onderbouwing, aangegeven wat de gemeente gaat doen, verhoging € 500.000) in de Kadernota, hoofdstuk 5.2.
AAA	Ingebracht door 129: Qua vervangingsonderhoud neemt Roomburg de 13 ^e plaats in conform Rapport Kraan. Dit doet geen recht aan de omvang en behoefte van de hockeyvoorzieningen in deze gemeente.	Het gaat hier niet om een volgorde in prioriteit. Het betreft een tijdsplanning, die samenhangt met de termijnen waarop de toplagen van de kunstgrasvelden dienen te worden vervangen.	Geen
BBB	Ingebracht door 129: Zaalhockey neemt grote vlucht. Inspreker heeft gesproken met bedrijfsleven om leegstaande bedrijfshallen tijdelijk te benutten voor training en competitie zaalhockey. De gesprekken verkeren nog in een pril stadium.	Het College waardeert het eigen initiatief van hockeyvereniging Roomburg om tot een creatieve oplossing van het gebrek aan zaalruimte te komen.	Geen
CCC	Ingebracht door 129: Inspreker betreurt dat pogingen om een combinatiefunctionaris aangesteld te krijgen op niets zijn uitgelopen. Wil G-hockey aanbieden, Fun-hockey (voor 5 jarigen) en het Hockey-fitprogramma (voor senioren). Loopt aan tegen capaciteitsbeperkingen van zowel de velden als de professionele begeleiding in de vorm van bijv. een combinatiefunctionaris. Dit kan niet alleen door vrijwilligers worden gedaan.	De aanvraag voor een combinatiefunctionaris is afgewezen omdat hockeyvereniging Roomburg niet in een prioriteitswijk ligt en er meer aanvragen waren dan er gehonoreerd konden worden. Het subsidieplafond van de huidige regeling in Leiden voor vier jaar is overigens bereikt en er kunnen geen aanvragen meer ingediend worden.	Geen.
THEMA: ACCOMMODATIES – WIELERBAAN			
DDD	Ingebracht door 50: Het aantal leden groeit. Na renovatie De Bult is kwalitatieve	De wielerbaan is niet opgenomen in het sportaccommodatieplan omdat die niet door het Sportbedrijf wordt	Geen

	<i>Samenvatting ingekomen reactie</i>	<i>Reactie van het College</i>	<i>Gevolgen voor het voorgestelde beleidskader</i>
	verbetering van de wielersbaan nodig: asfalt repareren en de finishstraat 1 meter verbreden. Hiervoor zijn in het Meerjareninvesteringsplan geen gelden gereserveerd. Adviseert alsnog geld hiervoor beschikbaar te stellen.	onderhouden. De renovatie van de wielersbaan vindt plaats in het kader van de renovatie van park De Bult. Bij het maken van die plannen is geconstateerd dat het niet nodig was om een nieuwe asfaltlaag aan te leggen.	
THEMA: ACCOMMODATIES – SPORTHALLEN EN - ZALEN			
EEE	Ingebracht door 141: Niet eens met constatering in de nota dat er bij de 'overige' sportaccommodaties geen kwantitatieve knelpunten zijn. Er is wel degelijk behoefte aan goedkope en kleine zalen. Anders zijn kleine verenigingen een groot deel van hun budget kwijt aan zaalhuur.	Sportaccommodaties kleiner dan gymzalen zijn vrijwel niet voorradig, maar een gebrek daaraan staat niet bij de gemeente bekend als breed gedragen knelpunt. Bij het Sportbedrijf is daar weinig vraag naar en het is ook niet als knelpunt naar voren gekomen in de bijeenkomsten voor de Sportnota. Wellicht kunnen huurhuizen e.d. voor inspreker soelaas bieden.	Geen
FFF	Ingebracht door 141: Klachten geuit over het onderhoud en schoonmaak van de accommodaties, maar merkt nauwelijks verbetering. Wijst er op dat ook andere verenigingen/sporters hier last van hebben.	Het College betreurt dat er klachten zijn over onderhoud en schoonmaak van de accommodaties. Deze hebben veelal betrekking op gymzalen, die in beheer van de scholen zijn. Het Sportbedrijf, dat als 'verhuurloket' voor de gymzalen optreedt, is hiervoor echter niet verantwoordelijk en kan dit probleem niet zelfstandig oplossen. Het Sportbedrijf zal het wel - wederom - onder de aandacht van de scholen brengen.	Geen
GGG	Ingebracht door 232: Zorg ervoor dat het Sportbedrijf het enige aanspreekpunt wordt als het om beheer van de gymzalen gaat (nu vaak verschillende beheerders).	Het College begrijpt dat het lastig is dat er meerdere organisaties bij de gymzalen betrokken zijn, maar kan de situatie niet veranderen: het Sportbedrijf is 'verhuurloket' voor de gymzalen, de scholen beheerder.	Geen
HHH	Ingebracht door 232: Zorg minimaal voor twee hoge volwaardige sporthallen waar gymnsport en al haar disciplines kunnen worden beoefend.	Het ontbreekt aan de financiële middelen en de fysieke ruimte om twee sporthallen exclusief voor de gymnsport te reserveren.	Geen
III	Ingebracht door 232: Zorg voor een heldere en vaste plek die als thuishaven fungeert en als aanspreekpunt dient voor een ieder die iets met de gymnsport wil.	Het College begrijpt deze wens, maar het gemeentelijk beleid is dat sportverenigingen zelf verantwoordelijk zijn voor een eigen clubgebouw/thuishaven voor de gymnsport.	Geen
JJJ	Ingebracht door 232: Behoud de Vijfmeihal en pas deze aan met enkele omliggende ruimtes waardoor een kleine evenementhal voor diverse sporten o.a. de gymnastieksport behouden blijft.	Het College is van mening dat het aanpassen van de hal geen structurele oplossing biedt voor de toekomst. Het voornemen is een grotere hal te bouwen die beter voldoet aan de moderne eisen van de tijd. Het behouden van de bestaande Vijfmeihal naast een nieuwe sporthal is financieel en ruimtelijk niet haalbaar.	Geen.
KKK	Ingebracht door 49: De inspreker heeft grote zorgen	Bij de aanpassing van de sportaccommodaties die in de Leidse	Geen

	<i>Samenvatting ingekomen reactie</i>	<i>Reactie van het College</i>	<i>Gevolgen voor het voorgestelde beleidskader</i>
	over enkele onderdelen van de nota. Zo wordt voorbijgegaan aan het feit dat sportpark Leidse Hout (dus incl. atletiekbaan en tennispark) als geheel deel uitmaakt van het Stadsmonument 'de Leidse Hout'. Verzoekt dit in de tekst op enkele plaatsen aan te halen, en op te nemen dat bij wijzigen, onderhoud, verbouw, uitbreiding e.d. de betreffende regels zullen worden gevolgd.	Hout liggen, zal de gemeente zich vanzelfsprekend houden aan de regels die gelden voor het omgaan met Stadsmonumenten.	
LLL	Ingebracht door 49 (en 52): N.a.v. de tekst Sporthal Dieperhout en sportzaal Kikkerpolder wijst inspreker erop dat de betreffende tekst eraan voorbijgaat dat een deel van de Kikkerpolder-sportvelden gesitueerd is in de landgoedbiotoop van Oud-Poelgeest. Dit heeft volgens inspreker direct effect op de evt. bouw van sportzalen aldaar en dient dan ook in de nota te worden geadresseerd.	In de Sportnota wordt niet ingegaan op uitvoering van specifieke voorzieningen. Bovendien zijn beide genoemde voorzieningen met name onderwijsvoorzieningen. Met de landgoedbiotoop wordt bij de mogelijke locaties voor de sportzaal in de Kikkerpolder rekening gehouden.	Geen
MMM	Ingebracht door 52: Verzoekt te onderzoeken of een locatie van de gymnastiekzaal in de Kikkerpolder ook buiten de landgoedbiotoop tot de mogelijkheden behoort.	Hierbij wordt rekening gehouden bij de verkenning van mogelijk locaties voor de gymnastiekzaal Kikkerpolder. Zie antwoord onder LLL.	Geen
NNN	Ingebracht door 49: De nota spreekt van vergroting van de atletiekbaan en als gevolg daarvan het aantrekken van evenementen. Wijst erop dat elke aanpassing van een gemeentelijk monument instemming behoeft van het betreffende bestuursorgaan. Vraagt aandacht voor de hachelijke verkeerssituatie bij evenementen in het sportpark, waarbij een woonerf in feite toevoerweg is. Vraagt in de eindversie van de nota de toekomstige verkeerssituatie te betrekken en de ontoereikende parkeer capaciteit.	De raad heeft ingestemd met de uitbreiding van de atletiekbaan van 6 naar 8 banen. Daarbij blijft de zoom van het sportpark ongemoeid. De uitbreiding van de atletiekbaan is bedoeld om bij de Gouden Spike ook internationaal erkende records te kunnen vestigen. Het is het College niet bekend dat er nu andere evenementen zullen worden georganiseerd. Overigens dient de organisator van een evenement voor een ordelijk verloop zorg te dragen, inclusief de verkeersafwikkeling.	Geen
OOO	Ingebracht door 51: Het is de vraag of er behoefte is aan een extra sporthal in Leiden. De zeer lage bezetting van de 3 Octoberhal spreekt dit tegen. De opwaardering van deze hal kan het tekort zeker opvangen en dan hoeft niet weer een grote dure sporthal op een ongunstige locatie in het Houtkwartier te worden gebouwd (Dieperhout Sporthal).	In het Houtkwartier wordt niet zozeer een specifieke sporthal gebouwd, als wel zes nieuwe gymnastieklokalen die nodig zijn voor het onderwijs. In de avonduren kunnen deze gebruikt worden voor de sport. De 3 Octoberhal biedt vanwege de grote afstand geen oplossing voor de scholen.	Geen
PPP	Ingebracht door 51: De sporthal in het Houtkwartier zit veel te dicht op de scholen (nieuwbouw Driestart en Da Vinci, uitbreiding Da Vinci) en te bouwen	De ruimtelijke en stedenbouwkundige inpassing van de sportvoorzieningen in de bestaande bebouwing maakt onderdeel uit van de ruimtelijke ordeningprocedure. Hiervoor geldt	Geen.

	<i>Samenvatting ingekomen reactie</i>	<i>Reactie van het College</i>	<i>Gevolgen voor het voorgestelde beleidskader</i>
	<p>woningen Agneslocatie en leidt tot zeer veel toeloop van deelnemers en toeschouwers van buiten de wijk, een tekort aan parkeerplaatsen en een toename van de verkeerscirculatie.</p> <p>Men heeft nu al het voornemen in de Kikkerpolder een sportzaal met 2 gymlokalen te plaatsen, uitbreiding hiervan moet toch mogelijk zijn. Ook kan de sporthal via een vergrote Vijfmeisporthal worden gerealiseerd. Of door samen te werken met commerciële voorzieningen, de Leidse Universiteit, het LUMC, het RCC en HBO, ROC en Vwo-scholen.</p>	<p>een aparte procedure.</p> <p>Voor de Kikkerpolder geldt dat door de aanwezige molenbiotopen en de landgoedbiotoop de mogelijkheden voor de uitbreiding van de geplande sportzaal beperkt zijn.</p> <p>De Vijfmeisporthal is gelet op de afstand geen realistische optie voor de scholen.</p> <p>Samenwerking met andere voorzieningen wordt regelmatig bekeken, maar kan geen oplossing voor deze grote, structurele behoefte aan gymzalen voor het onderwijs.</p>	
QQQ	Ingebracht door 51: Inspreker kan zich verenigen met het optimaler gebruiken van regionale voorzieningen zoals de ijsbaan Oegstgeest in de Kikkerpolder.	Het College neemt hier kennis van.	Geen.
RRR	Ingebracht door 51: Blz. 58 Dubbelgebruik van de sporthal vindt inspreker alleen acceptabel als deze hal in de Kikkerpolder wordt geplaatst (vanwege diverse vormen van overlast voor de wijk).	Het College streeft naar optimaal gebruik van door de overheid gefinancierde voorzieningen. In dit geval is dat de combinatie van onderwijs en sport. Het realiseren van alle gymzalen in de Kikkerpolder levert – los van de vraag of dat daadwerkelijk zou kunnen - voor het onderwijs te veel nadelen op (o.a. reistijd, verkeersveiligheid).	Geen.
SSS	Ingebracht door 51: Sport in de openbare ruimte. Het mooie grasveld met de oude bomen op het huidige Agnesterrein zou uitstekend als sportveld in de openbare ruimte kunnen dienen.	Het door inspreker bedoelde grasveld ligt in het planontwikkelingsgebied voor sportzalen Dieperhout.	Geen
TTT	Ingebracht door 51: Vraagt aandacht voor de drie-eenheid sportpark, Leidse Hout wandelpark en bospark (gemeentelijk monument). Vraagt ervoor te waken de rust niet te verstoren, mede in het belang van mens, flora en fauna.	De gemeente erkent de waarde van de parken en zal hier aandacht voor hebben.	Geen

	<i>Samenvatting ingekomen reactie</i>	<i>Reactie van het College</i>	<i>Gevolgen voor het voorgestelde beleidskader</i>
UUU	Ingebracht door 51: Inspreker mist in de nota: de fitnessruimte aan de Zweilandlaan, gezondheidsbeleid van de gemeente t.a.v. ongezond eten en alcohol bij sportkantines en scholen; de Zeeverkeners aan de Marienpoelzoom, in deze tijden van economische crisis samenwerking/sponsoring door het bedrijfsleven (incl. zorgverzekeraars).	De Sportnota gaat niet over commerciële sportvoorzieningen. Verder is recent (september 2012) alcoholmatigingsbeleid vastgesteld in de Regionale Beleidsvisie Verslavingspreventie Zuid-Holland Noord. Onderdeel van dit beleid zijn ook de vindplaatsen van jongeren, zoals scholen en sportkantines. Daarnaast loopt de huidige nota Lokaal Gezondheidsbeleid in 2012 af. Momenteel wordt gewerkt aan een actualisatie van dit beleid, waarin ook aandacht wordt besteed aan ongezond eten, o.a. op scholen en andere vindplaatsen van jongeren. Scouting vinden wij waardevol, maar is niet primair op sportbeoefening gericht. Voor zover sprake kan zijn van sponsoring is het aan de verenigingen zelf om daarover afspraken te maken met de sponsoren.	Geen
VVV	Ingebracht door 52: De bouw van een gymlokaal in de Kikkerpolder is indertijd onder de noemer 'tijdelijk' in de inspraak gekomen, hetgeen nogmaals werd gememoreerd in de reactie van het College (Zienswijzennota, april 2012).	Het gymnastieklokaal dat nu in de Kikkerpolder staat is een tijdelijke onderwijsvoorziening. Er is een voorstel om in de vorm van sportzalen twee gymzalen in de Kikkerpolder te bouwen en in de vorm van vergrote sportzalen vier gymzalen in Dieperhout.	Geen.
THEMA: VERENIGINGSONDERSTEUNING - PROMOTIE			
WWW	Ingebracht door 232: Faciliteer de sportverenigingen om aan promotie te kunnen doen	Het maken van promotie voor een specifieke sport of vereniging is naar de mening van het College primair een zaak voor de sportclubs. Overigens draagt de gemeente wel aan promotie bij door bijv. Schoolsport programma en de combinatiefuncties.	Geen
THEMA: SPORTSTIMULERING - KENNISMAKING			
XXX	Ingebracht door 237: De kennismakingscursussen schoolsport zijn een goed middel om jeugd kennis te laten maken met sport en bewegen bij verenigingen en clubs. Het is de inspreker opgevallen dat het tijdstip van deze cursussen veelal rond etenstijd is. Wanneer meer rekening wordt gehouden met de schooltijden van met name de jeugd in de basisschoolleeftijd, zijn ze toegankelijker voor meer kinderen (en voor de ouders/verzorgers waar de kinderen voor vervoer van afhankelijk zijn).	De tijdstippen van de cursussen zijn afhankelijk van beschikbaarheid van de accommodaties en het verenigingskader (dat de cursussen verzorgt). Overigens zijn er bij diverse cursussen meerdere mogelijkheden voor deelname, ook buiten etenstijd.	Geen.
THEMA: SPORTSTIMULERING - DOELGROEPEN			
YYY	Ingebracht door 12 en 180: Continueer de sportconsulent voor mensen met een functiebeperking.	Het College is momenteel aan het onderzoeken of het mogelijk is de subsidie voor de sportconsulent voor	Tekst toegevoegd in hoofdstuk 4.2.c Kadernota.

	<i>Samenvatting ingekomen reactie</i>	<i>Reactie van het College</i>	<i>Gevolgen voor het voorgestelde beleidskader</i>
	Insprekers vragen aandacht voor de sportconsulent, die nu voor 2 jaar is aangesteld. Wat er gebeurt er na 2012? Pleiten voor duidelijkheid op korte termijn.	mensen met een functiebeperking te continueren na 2012.	
ZZZ	Ingebracht door 12: Vraagt aandacht voor geschoold kader dat bekend is met functiebeperkingen, een kader waar meerdere sportverenigingen een beroep op kunnen doen.	Het College zal de mogelijkheden hiervoor nader onderzoeken i.o.m. Sportservice Zuid-Holland.	Tekst toegevoegd in hoofdstuk 3.3 Kadernota
AAAA	Ingebracht door 12, 141 en 237: Aandacht voor toegankelijkheid en bereikbaarheid van de accommodaties (en dat gaat verder dan de entree). Ook mensen met een beperking zouden toegang moeten hebben.	Bijna alle gemeentelijke sportaccommodaties zijn toegankelijk en bereikbaar voor mensen met een functiebeperking. Hiertoe is een aantal jaren gelden een inhaalslag gemaakt.	Geen
BBBB	Ingebracht door 12: Financiële ondersteuning zodat het financieel mogelijk blijft om in bijv. een zwembad van het Rijnlands Revalidatie Centrum te zwemmen.	Als mensen onvoldoende middelen hebben om deel te nemen aan de activiteiten zijn er kunnen zij een beroep doen op de bijzondere bijstand.	Geen
CCCC	Ingebracht door 12: Het blijvend subsidiëren van GSV 'de Sleutels', die zich specifiek richt op de doelgroep gehandicapten.	Het College heeft de GSV een tijdelijke subsidie verstrekt om de vereniging de kans te geven orde op zaken te stellen. Tevens is aan de vereniging een traject van ondersteuning geboden via Sportservice Zuid Holland. Het is geen gemeentelijk beleid sportverenigingen structureel subsidie te verstrekken. Als mensen onvoldoende middelen hebben om deel te nemen aan de activiteiten, kunnen zij een beroep doen op de bijzondere bijstand.	Geen.
DDDD	Ingebracht door 12: Vervoersbudget om sportvoorzieningen te kunnen bezoeken	Als mensen onvoldoende middelen hebben om deel te nemen aan de activiteiten zijn er kunnen zij een beroep doen op de bijzondere bijstand.	Geen
EEEE	Ingebracht door 35: Blz. 10. Naast sportverenigingen zijn er ook tal van andere (gesubsidieerde) organisaties die beweegactiviteiten organiseren (bijv. Radius, Libertas, Stichting Jespa, VTV club 58, etc). In de kadernota is niet helder omschreven of ook deze organisaties bedoeld worden	Er zijn inderdaad naast de sportverenigingen meer organisaties die beweegactiviteiten organiseren. Maar deze worden niet bedoeld op blz. 10. De tekst bij ambitie 2 richt zich specifiek op sportverenigingen.	Geen.
FFFF	Ingebracht door 35: Blz. 10. Inspreker onderschrijft het belang van goede spreiding van sportvoorzieningen, zoals in de nota is omschreven. Pleit daarbij voor behoud dienstencentra en club- en buurthuizen, zodat zij beweegactiviteiten voor ouderen in de wijk (en dichtbij) kunnen blijven realiseren.	De Sportnota gaat over sportvoorzieningen en niet over welzijnsvoorzieningen waar beweegactiviteiten plaatsvinden. Het College onderschrijft overigens het belang van algemene laagdrempelige voorzieningen in de wijk voor sport- en beweegactiviteiten van aan de buurtgebonden bewoners zoals kinderen en ouderen.	Geen.

	<i>Samenvatting ingekomen reactie</i>	<i>Reactie van het College</i>	<i>Gevolgen voor het voorgestelde beleidskader</i>
		Verder vindt de afweging over het voorzieningenniveau op wijkniveau vindt plaats in een breder kader, namelijk de Maatschappelijke Structuur Visie.	
GGGG	Ingebracht door 35: Blz. 14. Inspreker onderschrijft het belang van wijk sportparken. Vraagt hoe ouderen hier meer naar toe gelokt kunnen worden (beweegtoestellen, bankjes, jeu de boules banen e.d.) .	Wijk sportparken is vooral een concept dat nog nader dient te worden uitgewerkt. Bij de uitwerking ervan zal aandacht besteed worden aan de wensen van de beoogde doelgroepen waaronder ouderen.	Geen.
HHHH	Ingebracht door 35: Blz. 18 Inspreker ervaart toenemend probleem om geschoolde docenten voor Meer Bewegen voor Ouderen te vinden. Voorheen werd de opleiding verzorgd door de Sportservice Zuid-Holland, die blijkbaar deze taak niet meer heeft. Kan Sportbedrijf hier een rol in spelen?	Het Sportbedrijf verzorgt kennismakingscursussen sport en initieert, in samenwerking met Sportservice Zuid-Holland, een aantal cursussen voor vrijwilligers van sportverenigingen (bijv. over sponsoring, horeca). Het Sportbedrijf verzorgt niet de opleiding voor geschoolde docenten voor Meer Bewegen voor Ouderen en de gemeente ziet voor het verzorgen van een dergelijke opleiding geen rol weggelegd voor het Sportbedrijf. Overigens bemiddelt Sportservice ZH nog altijd bij het zoeken naar docenten voor Meer Bewegen voor Ouderen.	Geen.
IIII	Ingebracht door 35: Blz. 21. Inspreker vraagt aandacht voor Bewegwinkel van Radius (beweegstimulering voor doelgroepen die niet actief bewegen of sporten d.m.v. maatwerkadvies). Is grote vraag naar en uitbreiding is gewenst. De gemeentelijke financiering staat echter onder druk waardoor het voortbestaan in gevaar dreigt te komen.	Voor de Bewegwinkel ontvangt de Stichting Radius een aanvullende subsidie. Het College is voornemens die te continueren. Uitbreiding is niet mogelijk door gebrek aan middelen.	Geen
JJJJ	Ingebracht door 35: Blz. 33 Inspreker wil graag betrokken worden bij het opzetten van sportstimuleringsbeleid voor ouderen. B.v. uitbreiding van samenwerking tussen Radius en reguliere sport- en beweegcentra en sportverenigingen (zie ook blz. 39)	De gemeente zal inspreker betrekken bij nieuwe initiatieven om ouderen meer te laten bewegen; zoals dit ook gebeurd is bij het netwerk Leiden Gezond & Wel, waar sportstimuleringsbeleid wordt opgezet voor 55-plussers.	Geen
KKKK	Ingebracht door 35: Blz. 35. Als Radius valt onder het begrip 'vereniging' zou ze ook graag gebruik willen maken van de Verenigingsmonitor.	De Stichting Radius is geen sportvereniging en kan daardoor niet deelnemen aan de Verenigingsmonitor. Van de resultaten van deze monitor kan de Stichting Radius wel kennis nemen.	Geen
LLLL	Ingebracht door 35: Kosten zijn voor een behoorlijk grote groep ouderen ook reden om zich niet in te schrijven voor beweegactiviteiten.	Als kosten een belemmering zijn voor ouderen om deel te nemen aan activiteiten kunnen zij gebruik maken van de Bijzondere bijstand.	Geen.

	<i>Samenvatting ingekomen reactie</i>	<i>Reactie van het College</i>	<i>Gevolgen voor het voorgestelde beleidskader</i>
MMMM	Ingebracht door 218: Verzoekt het aanbod van de conditieverbeterende programma's voor 35-plussers in twee SportGezondheidscentra van inspreker op te nemen in de nota. Ook de verbinding met Radius en het aanbod voor een groep met een verstandelijke beperking. Verzoekt de mogelijkheden te onderzoeken om juist deze groepen te stimuleren via deze bestaande hoogwaardige kanalen.	De Sportnota richt zich met name op de door de gemeente geëxploiteerde en beheerde sportvoorzieningen, gesubsidieerd door de gemeente.	De sportgezondheidscentra zijn nu genoemd in de tekst in hoofdstuk 1.1 van het SAP.
NNNN	Ingebracht door 237: Het is belangrijk dat mensen met een psychiatrische achtergrond en mensen met een verstandelijke beperkingen in aanraking komen met sport en bewegen en dat zij deel kunnen nemen aan activiteiten die beschikbaar zijn voor iedere burger in Leiden. Daarom is het van belang dat (welzijns/ belangenbehartigende) organisaties en sportverenigingen/ sportscholen/fitnesscentra op organisatorisch en/of inhoudelijk gebied samenwerken. De gemeente Leiden dient hen hiervoor aan te spreken op hun maatschappelijke betrokkenheid en verantwoordelijkheid	Het College onderschrijft dat het belangrijk is dat deze doelgroep sport en beweegt en ondersteunt daarom verschillende initiatieven: - Voor jongeren tot 18 jaar is een combinatiefunctionaris aangesteld bij het speciaal onderwijs om jongeren meer te laten bewegen en te begeleiden naar de reguliere sport. - Er is bij Stichting Vrijtijdsbesteding, Thuishulp, en Vormingsactiviteiten een sportconsulent aangesteld om sporten en bewegen voor mensen met een functiebeperking te bevorderen.	Geen
OOOO	Ingebracht door 237: De veelheid aan (gesubsidieerde) beweeg- en sportieve initiatieven in Leiden voor ouderen en mensen met een beperking roept bij de Adviesraad de vraag op of deze initiatieven allemaal wel voldoende van de grond komen en of ze voldoen aan de vraag. Zie bijvoorbeeld de Beweegwinkel en speciaal voor ouderen georganiseerde fietstochten. Een belangrijk punt in de Wmo is namelijk inclusief beleid. Het merendeel van deze initiatieven/activiteiten zou moeten dienen om mensen te geleiden naar reguliere sportieve en beweegactiviteiten (al dan niet in georganiseerd verband). Niet het initiatief op zich dient in stand te worden gehouden, maar het sporten en bewegen van burgers dient bevorderd te worden. De Adviesraad is zich echter ook bewust van het feit dat er altijd een kleine groep mensen zal zijn die aangewezen is op georganiseerde sport per doelgroep.	Het beleid is er opgericht dat ouderen en mensen met een functiebeperking deelnemen aan de algemene voorzieningen. Om deze doelgroepen te activeren worden speciale activiteiten georganiseerd. Het is de bedoeling dat deze doelgroepen doorstromen naar het reguliere aanbod aan activiteiten. Voor zover er mensen zijn waarvoor dat uiteindelijk niet mogelijk is, kunnen zij gebruik maken van het specifieke aanbod.	Geen.

	<i>Samenvatting ingekomen reactie</i>	<i>Reactie van het College</i>	<i>Gevolgen voor het voorgestelde beleidskader</i>
PPPP	Ingebracht door 237: Vanuit de gemeente dient een pro-actief beleid gevoerd te worden om jeugd met problemen door middel van sport te stimuleren op een positieve manier met zichzelf en de omgeving bezig te zijn. Verenigingen en (sport)scholen vervullen hierin ook een functie in de wijk/buurt. Samenwerking tussen gemeente, verenigingen en professionele hulpverlening moet ervoor zorgen dat deze jongeren voldoende mogelijke ondersteuning en coaching krijgen.	De gemeente erkent dat voor jongeren met problemen sport een goede rol kan vervullen. Daarom zijn er o.m. combinatiefunctionarissen aangesteld die activiteiten organiseren voor jongeren in de buurt, op school en bij de sportvereniging. Verder zijn er ook projecten waarbij jongeren als rolmodel functioneren voor andere jongeren.	Geen.
QQQQ	Ingebracht door 237: Ten aanzien van de transitie AWBZ begeleiding naar de Wmo: In het zogenaamde keukentafelgesprek dat plaatsvindt om de behoefte van de burger te inventariseren op het gebied van maatschappelijke participatie en de mate van zelfredzaamheid te bepalen, dient ook het onderwerp lichamelijke activiteit of bewegen meegenomen te worden en de begeleiding en het vervoer die hiervoor nodig zijn. Voor mensen met een beperking is het belangrijk dat zij (al dan niet in groepsverband) ook lichamelijke actief bezig kunnen zijn/blijven. We denken hierbij aan de blinde zwemmer of aan het verstandelijk gehandicapte kind dat wil paardrijden.	Sport en bewegen is een belangrijke activiteit. Niet alleen voor de gezondheid, maar ook om mensen deel te laten nemen aan de samenleving. Voor zover mensen nog niet in staat zijn deel te nemen aan het reguliere sport- en beweegaanbod worden er speciale activeringsactiviteiten aangeboden zoals De Beweegwinkel. Tevens is er een sportconsulent voor gehandicapten die via VTV werkt. Voor zover er mensen zijn waarvoor dat uiteindelijk niet mogelijk is, kunnen zij gebruik maken van specifiek aanbod.	Geen
THEMA: SPORTSTIMULERING -TOPSPORT			
RRRR	Ingebracht door 232: Zorg dat jonge topsporters in Leiden hun sport op niveau kunnen blijven uitoefenen.	Het College stimuleert dit door het subsidiëren van een topsportcoördinator en het in standhouden van een front-office van het Olympisch Netwerk bij het Sportbedrijf. Tevens is een combinatiefunctionaris aangesteld bij Toptalentschool, die ook zorgt voor de uitvoering van de Regionaal Trainings Centrum basketbal.	Geen. Reeds verwoord in hoofdstuk 4.4 van de Kadernota.
SSSS	Ingebracht door 237: Topsporters in de Leidse regio hebben een voorbeeldfunctie voor de jeugd. De Adviesraad adviseert hen te betrekken bij maatschappelijke projecten in buurten en wijken.	Met de Stichting Topsport Leiden is recent afgesproken om de topsportambassadeurs beter zichtbaar te laten zijn in de stad.	De genoemde afspraak met Stichting Topsport is toegevoegd in hoofdstuk 4.4. van de Kadernota.
THEMA: DIVERSEN			
TTTT	Ingebracht door 180: De naam VTV is gewijzigd, graag vervangen door Stichting Vrijtijdsbesteding, Thuishulp, en	Het College zal deze wijziging doorvoeren.	Tekst aangepast in hoofdstuk 4.2.c.

	<i>Samenvatting ingekomen reactie</i>	<i>Reactie van het College</i>	<i>Gevolgen voor het voorgestelde beleidskader</i>
	Vormingsactiviteiten. Graag aanpassen.		
UUUU	Ingebracht door 50: Op blz. 24 accommodatie wielervedbaan noemen; op blz. 19 de Joop Zoetemelk Classic als groot sportevenement noemen; op blz. 67 op de kaart van de regio de wielervedbaan aangeven.	Het College neemt deze suggesties nagenoeg over, m.u.v. de tekst op blz. 24. De tekst van hoofdstuk 5 is namelijk vervallen; hoofdstuk 5 is geheel vernieuwd.	Tekst aangepast in bij sportevenementen in hoofdstuk 4.1 Kadernota. De wielervedbaan is op de kaart aangegeven.
VVVV	Ingebracht door 232: Zorg voor flankerend beleid om armlastige kinderen bij de sport te betrekken en vast te houden.	Hiervoor is in Leiden het Jeugdsportfonds ingesteld.	Geen, het Jeugdsportfonds staat reeds vermeld in hoofdstuk 4.2.d.
WWWW	Ingebracht door 232: Zorg voor evenementen/wedstrijden met uitstraling naar het grote Leidse publiek.	Het organiseren van sportevenementen en –wedstrijden vindt het College in eerste instantie een verantwoordelijkheid van de sport(verenigingen) zelf. Waar mogelijk is het College bereid deze evenementen te faciliteren.	Geen.
XXXX	Ingebracht door 65: Kapitaal wil de Olympische Spelen naar Nederland halen, laten we eerst de zwembaden en gymzalen openhouden voor onze kinderen en kleinkinderen.	De gemeente gaat niet over het halen van de Olympische Spelen naar Nederland. Zij houdt zich bezig met de lokale sportvoorzieningen voor haar burgers, zoals de zwembaden en gymzalen.	Geen.
YYYY	Ingebracht door 237: Een belangrijk punt om het bewegen en sporten en bevordering van sociale contacten in de openbare ruimte te stimuleren is het installeren en onderhouden van kleine sport en speeltoestellen die toegankelijk en bereikbaar zijn voor alle leeftijden. Handhaving in de openbare ruimte (op bijvoorbeeld hondenpoep en obstakels), naast een goed onderhoud van het groen en de paden/wegen, zorgt ervoor dat de openbare ruimte aantrekkelijk is/wordt en uitnodigt tot bewegen.	Het College onderschrijft dit. De gemeente plaatst geen losse speeltoestellen meer maar alleen nog in clusters.	Geen.
ZZZZ	Ingebracht door 237: Bedrijven en instellingen in de gemeente Leiden, waarvan de gemeente Leiden zelf ook deel uitmaakt, hebben een voorbeeldfunctie in de stad ten aanzien van het stimuleren van sport en bewegen van hun medewerkers. Het is belangrijk dat hiervoor voldoende mogelijkheden en faciliteiten geboden worden.	Het College onderschrijft dit. Voor de gemeentelijke organisatie geldt dat er faciliteiten geboden worden aan medewerkers om te fitnessen.	Geen.

II. Reactie van het College op het advies van de Leidse Sport Federatie

	Aanbeveling ongevraagd advies	Reactie College en element Kadernota	Advies LSF over concept-Kadernota	Reactie College	Gevolgen sportnota
Visie en ambities					
			De visie en ambitie op algemeen niveau onderschrijft de LSF. De wijze waarop deze moeten worden gerealiseerd is niet op alle punten nog duidelijk.	Na het vaststellen van de Sportnota door de raad wordt binnen drie maanden een uitvoeringsprogramma opgesteld.	Geen
1	Onderbouw in de sportnota de beleidskeuzen op basis van een integrale visie op het beleid voor sport en bewegen. Integraal wil zeggen dat ook de relaties met onderwijs, gezondheidszorg, welzijn, ruimtelijke ordening en justitie worden meegenomen.	De relatie van sport met andere beleidsvelden is voor ons belangrijk, hetgeen we in onze nieuwe visie tot uitdrukking hebben willen brengen. In deze integrale visie leggen wij het accent m.n. op bewegen, gezondheid, welzijn en participatie. In de sportnota wordt hier nader aandacht aan besteed. Een voorbeeld (op het gebied van investeringen in accommodaties) is de integratie onderwijs en sport zoals bij de nieuwe Dieperhout sporthal en de geplande vernieuwing van de Vijf Meihal die beiden ten bate zijn van zowel schoolsport als verenigingsport.	Positief dat het College met de Sportnota het sportbeleid in een breder perspectief heeft gezet. Hoofddoel is dat meer Leidenaren gaan sporten en bewegen in 2016 en dat 75% van de Leidenaren aan de beweegnorm van het Olympisch Plan voldoet.	Eens met opmerkingen LSF	Geen
2	Formuleer in de sportnota concrete maatregelen voor het realiseren van de 75% norm, stel daarvoor de nodige financiële middelen beschikbaar en betrek de verenigingen nauw bij de uitwerking.	De verenigingen spelen een belangrijke rol bij de uitvoering van de acties om de norm te halen, en wij zullen ze daarom zeker betrekken. In de sportnota worden de ambities en doelen beschreven die ingezet worden om te komen tot deze 75% norm, waarbij ook wordt aangegeven op welke wijze de beschikbare middelen worden ingezet. Op dit moment worden de voorbereidingen getroffen voor een bijeenkomst in het najaar met alle sportverenigingen, om concrete afspraken te maken over de rol die een ieder kan spelen bij de uitvoering.	En positief ook dat de visie is geconcretiseerd in maatregelen, opgehangen aan de drie ambities: <ol style="list-style-type: none"> 1. Leiden zorgt voor voldoende en kwalitatief goede sportvoorzieningen, waarvoor ook extra geld is uitgetrokken 2. Leiden ondersteunt haar verenigingen zodat ze sterk zijn en naast hun sportieve functie ook een maatschappelijke functie vervullen 3. Leiden stimuleert dat inwoners meer 	Eens met opmerkingen LSF	Geen

			<p>sporten en bewegen, waarbij het accent ligt op breedte sport en extra inspanningen voor speciale doelgroepen.</p>		
3	<p>Formuleer in de sportnota concrete doelen voor topsport.</p>	<p>Topsport vinden wij belangrijk als stimulans voor de breedtesport. Daarom hebben we hiervoor twee aparte doelen geformuleerd in de nieuwe sportnota (doel 4 en 12). De gemeente faciliteert de topsport (via de Stichting Topsport en de Topsportcoördinator) door onder meer het ondersteunen van de topsportverenigingen, het begeleiden van talenten, het beschikbaar stellen van een topsportfonds en het geschikt maken van de sportaccommodaties voor topsport voor zover dat financieel en ruimtelijk mogelijk is. Leiden wil daarbij vooral inzetten op de sporten waar zij van oudsher goed in is zoals basketbal, tafeltennis, zwemmen en roeien. In de sportnota zullen we geen concrete doelen voor de topsport zelf formuleren, omdat deze invulling aan de sportverenigingen zelf is.</p>	<p>De gemeente kiest niet voor resultaat-doelstellingen voor de topsport. Topsport wordt vooral gezien als stimulans voor anderen om zelf te gaan sporten. De LSF vindt dit mager. Weliswaar is gekozen voor een faciliterende rol van de gemeente bij een aantal topsporten en –sporters maar doelen en maatregelen gericht op de ondersteuning van topsport en topsporters zijn met een flinke slag om de arm geformuleerd. Vooral wanneer het om inzet van geld gaat. De LSF dringt aan op meer commitment van het gemeentebestuur bij het tot stand brengen van het beperkte aantal voorzieningen dat ook voor topsport geschikt is. Desondanks zijn reeds nu sommige sporters aangewezen op accommodaties buiten Leiden. Zoals turners die voor elke wedstrijd naar een turnhal in Amsterdam moeten. De LSF pleit er in het advies ook voor bij het programma van eisen voor (nieuwe) sportaccommodaties altijd de NOC*NSF-normen uit het Procedurehandboek Kwaliteit Sportaccommodaties als referentiekader te hanteren.</p>	<p>Het is een eigen verantwoordelijkheid van de sportverenigingen of zij aan topsport willen doen. Het College is bereid een aantal voorwaardenscheppende taken te vervullen op het gebied van de topsport waaronder een topsportcoördinator voor de ondersteuning van de topsportverenigingen en een topsportfonds. Bij het realiseren van nieuwe sportaccommodaties staat het bedienen van de breedtesport en het onderwijs voorop maar zal het College ook altijd onderzoeken of tegen aanvaardbare kosten de accommodatie voor topsport gebruikt kan worden. De gemeente acht zich echter niet verantwoordelijk om altijd te zorgen voor toereikende accommodaties voor het internationaal competitieniveau waarop alle Leidse verenigingen uitkomen.</p> <p>Bij het realiseren van nieuwe sportaccommodaties wordt altijd gekeken of het mogelijk is aan de normen van NOC*NSF te voldoen. Of dat ook daadwerkelijk mogelijk is hangt af van de noodzaak, de kosten en de beschikbare ruimte.</p>	Geen.
Ambitie I Leiden zorgt voor voldoende en kwalitatief goede sportvoorzieningen					
Bij de doelstellingen om ambitie I te realiseren					
		<ol style="list-style-type: none"> Een breed aanbod dat voorziet in een aantoonbare behoefte Effectief en efficiënt gebruik van 	<ol style="list-style-type: none"> Positief dat met een meerjaren investeringssystematiek gewerkt gaat worden. Maar de prioriteiten zijn niet goed onderbouwd 	<ol style="list-style-type: none"> De prioriteiten zijn als volgt onderbouwd: <ul style="list-style-type: none"> - Noodzaak tot vervanging om verantwoord te kunnen sporten. - Keuzes door gebrek aan middelen 	<p>Ja Zie hoofdstuk 5 Sportnota.</p> <p>Geen</p>

		<p>voorzieningen:</p> <p>3. Ruimte en sportbeleid versterken elkaar</p> <p>4. Voor het beoefenen van topsport creëert Leiden een beperkt aantal topsportvoorzieningen</p>	<p>2. De LSF onderschrijft de wenselijkheid van effectief en efficiënt gebruik en pleit ervoor de verenigingen ruimte te geven voor eigen initiatieven. Voorstel hiervoor een budget ter beschikking te stellen, te besteden met instemming van de algemene ledenvergadering van de LSF.</p> <p>3. In Leiden is relatief weinig ruimte voor sport per inwoner gereserveerd. De LSF adviseert ervoor te waken dat deze ruimte behouden blijft. De aandacht voor sport in openbare ruimte en spreiding voorzieningen onderschrijft de LSF</p> <p>4. De LSF kan zich vinden in deze keuze, dat was ook eigenlijk wat de LSF voor ogen had in het ongevraagde advies.</p>	<p>2. Wij waarderen initiatieven van sportverenigingen voor effectief en efficiënt gebruik van sportaccommodaties. Het Sportbedrijf zal die ook waar mogelijk faciliteren. Wij achten het niet wenselijk om hiervoor een budget aan de LSF te verstrekken, omdat de sportaccommodaties eigendom van de gemeente zijn en beheerd en geëxploiteerd worden door het Sportbedrijf. Bovendien is dit een oneigenlijke taak van de LSF, omdat het adviesorgaan is voor het College.</p> <p>3. Het College streeft er naar de ruimte voor sport in stand te houden, maar er zijn meerdere claims op de schaarse ruimte in Leiden. Dus er zal altijd een afweging moeten worden gemaakt tussen verschillende belangen.</p> <p>4. Eens met opmerking LSF</p>	<p>Geen</p> <p>Geen</p>
15	<p>Neem als uitgangspunt dat de gemeente verantwoordelijk is en zorg draagt voor toereikende accommodaties voor het (inter)nationaal competitieniveau waarop Leidse verenigingen uitkomen.</p>	<p>In onze sportnota nemen we de breedtesport als uitgangspunt. Waar Leidse teams regelmatig op topniveau hun sport bedrijven, zal bij de vervanging van accommodaties gestreefd worden deze zo te bouwen dat ze aan de erkende (inter-)nationale eisen van NOC/NSF voor de desbetreffende sporten voldoen. Tot die tijd moet zo nodig uitgeweken worden naar beter geoutilleerde accommodaties buiten Leiden.</p>	<p>De LSF heeft er begrip voor dat niet voor alle sporten accommodaties te realiseren zijn die voldoen aan de erkende internationale normen van NOC*NSF uit het Procedurehandboek Kwaliteit Sportaccommodaties. Maar de LSF pleit er wel voor bij het programma van eisen voor sportaccommodaties altijd deze normen als referentiekader te hanteren. Niet alle normen leiden namelijk tot veel hogere kosten. Soms gaat het om een afwijking van een paar centimeter in de maatvoering. Wat betreft de LSF moet het niveau waarop de sport wordt bedreven in Leiden daarbij een belangrijk criterium zijn, zodat Leidse clubs ook in Leiden thuiswedstrijden kunnen spelen.</p>	<p>Zie antwoord bij Visie en Ambities, punt 3.</p>	<p>Geen.</p>
16	<p>Zoek in overleg met de betrokken verenigingen en met andere verenigingen naar oplossingen voor het ruimtegebrek</p>	<p>We zijn met de genoemde verenigingen al langere tijd in overleg om naar oplossingen te zoeken voor de problemen als gevolg van het ruimtegebrek. Daarbij zijn momenteel oplossingen in beeld zoals het nog beter bespeelbaar maken van velden door bijvoorbeeld andere verlichting aan te brengen, of het</p>	<p>Teleurstellend dat het gemeentebestuur op korte termijn niet met oplossingen komt voor het ruimtegebrek bij hockey en tennis. Volgens het rapport van de Rekenkamercommissie is er elders wel ruimte te vinden. Voor tennis worden ook in de kadernota drie opties genoemd: één of meer korfbalvelden ter beschikking te stellen, uitbreiden</p>	<p>Het is niet mogelijk gebleken de extra hockeyvelden of tennisbanen te realiseren door het sportareaal uit te breiden. Dit is ruimtelijk/technisch niet mogelijk of er zijn andere belangen/bestemmingen die zich hier tegen verzetten zoals bij de Oostvlietpolder. Het College zal extra (trainings)capaciteit voor</p>	<p>Ja. Zie hoofdstuk 5 van de Sportnota.</p>

	<p>bij hockey en tennis (Roomburg), bijvoorbeeld door elders ruimte te zoeken of één van de verenigingen te verplaatsen.</p>	<p>samenwerken met verenigingen in de buurgemeenten vwb het gebruik van de velden. In Leiden zelf hebben we helaas geen reële uitbreidingsmogelijkheden gevonden, waardoor we er in deze sportnota voor kiezen om de gereserveerde budgetten voor ruimte uitbreiding in te zetten om dit aan andere, urgente en wel realiseerbare prioriteiten toe te kunnen kennen.</p>	<p>tennis in de Stevenshof en een tennisaccommodatie in de Vlietzone. Het is van groot belang dat de gemeente daar knopen over doorhakt in samenspraak met de betrokken verenigingen. Voor hockey worden ook voor de langere termijn geen oplossingen genoemd. Te overwegen valt een deel van het groen bij het hockeycomplex Roomburg op te offeren voor een extra veld of extra ruimte te creëren in de Vlietzone of Oostvlietpolder.</p>	<p>hockey/tennis realiseren door gebruik te maken van de onderbespeling van andere sportvelden zoals bij korfbal en voetbal. Door een concentratie van korfbal op een beperkt aantal (kunstgras)velden kan capaciteit worden vrij gespeeld voor andere sporten.</p>	
<p>Ambitie II Leiden ondersteunt haar verenigingen zodat ze sterk zijn en naast hun sportfunctie ook een maatschappelijke functie vervullen</p>					
<p>Bij de doelstellingen om ambitie II te realiseren</p>					
		<ol style="list-style-type: none"> 5. Leiden verhuurt voldoende en kwalitatief goede sportvoorzieningen (door Sportbedrijf) 6. Leiden helpt sportverenigingen snel en deskundig bij vragen 7. Leiden ondersteunt verenigingen bij het werven en opleiden van kader 8. Leiden ondersteunt het vervullen van de maatschappelijke functie van verenigingen 	<ol style="list-style-type: none"> 5. De LSF adviseert na te denken over overdracht van taken naar verenigingen. Daarnaast is nadere onderbouwing van de cijfers nodig zodat de sportverenigingen dit kunnen verifiëren. 6. De kadernota geeft aan dat het Sportbedrijf het servicepunt is voor de sportverenigingen. En dat een onderzoek zal worden gedaan naar het instellen van een breedtesportcoördinator. De LSF steunt de instelling van een breedtesportcoördinator. Dat is ook als wens uit de enquête van de verenigingen gekomen net als een kenniscentrum. Aandachtspunt bij het onderzoek is vooral de positionering en taken en de samenwerking met de topsportcoördinator en sportconsulent. Uit samenwerking is winst te halen. 7. De LSF adviseert de gemeente de ondersteuning van verenigingen bij het werven en opleiden van kader en het accuraat en 	<ol style="list-style-type: none"> 5. Bij de uitwerking van de Sportnota zal ook worden gekeken naar de toekomstige rol en takenpakket van het Sportbedrijf. Een eventuele overdracht van taken naar verenigingen kan hierin worden meegenomen. 6. De mogelijkheden van het aanstellen van een breedtesportcoördinator worden nog nader onderzocht. 7. Mee eens. Maar het ligt voor de hand dat verenigingen zo nodig ook zelf de ondersteuning van "hun" sportbonden inroepen. 8. De problemen bij recreatief medegebruik van sportvelden zijn ons bekend. Wij gaan er vanuit dat door de inzet van combinatiefunctionarissen de overlast kan worden beperkt. In een aantal gevallen is een schadevergoeding verstrekt voor geleden schade. 	<p>Geen</p> <p>Geen</p> <p>Geen</p> <p>Geen</p>

			<p>deskundig beantwoorden van vragen in samenspraak met sportbonden te organiseren.</p> <p>8. In de sportnota is als doel aangegeven dat Leiden het vervullen van de maatschappelijke functie van verenigingen ondersteunt. Verenigingen hebben ter ondersteuning van hun maatschappelijke functie en openstellen van de accommodatie voor gebruik door mensen uit de buurt een budget voor het opknappen van schade door vandalisme, toezicht op gebruik en om vandalisme te voorkomen.</p>		
11	<p>Stem langere termijn beleidsplannen van verenigingen op elkaar af. Honoreer realistische beleidsplannen die gericht zijn op het bundelen van krachten, efficiënt gebruik van accommodaties en samenwerking.</p>	<p>We zien met interesse uit naar dergelijke beleidsplannen van verenigingen, want het bundelen van krachten en het zoeken van de samenwerking zijn essentieel voor de sport. Het nieuwe sportbeleid gaat ook sterk uit van dit principe van de eigen kracht van de verenigingen, en dat willen wij ook stimuleren. We zijn van mening dat het in de eerste plaats op de weg van de verenigingen zelf ligt om hun beleidsplannen op te stellen en met elkaar af te stemmen, en zien daar geen actieve rol voor de gemeente weggelegd.</p>	<p>De LSF adviseert de gemeente bij het opstellen van investeringsplannen rekening te houden met beleidsplannen van (gezamenlijke) verenigingen ten behoeve van de ambitie ondersteuning van verenigingen. Een ondersteunende rol van de sportbonden, NOC NSF en de Sportservice Zuid-Holland is hierbij wenselijk.</p>	<p>In het reguliere overleg tussen gemeente en verenigingen moet de afstemming tussen investeringsplannen en deze beleidsplannen vorm krijgen.</p> <p>Bij de uitvoering van de investeringsplannen wordt gebruik gemaakt van de deskundigheid van de betrokken sportbonden en NOC*NSF.</p>	Geen
12	<p>Ondersteun verenigingen door aan hen actief shared services aan te bieden vanuit het Sportbedrijf.</p>	<p>Het belang van sportverenigingen is groot voor een stad als Leiden en wij vinden verenigingsondersteuning een hoofddoel van het sportbeleid. Het gaat daarbij om onderhoud en beheer van sportaccommodaties en het geven van allerlei ondersteunende cursussen via het sportbedrijf. We vinden dat daarnaast de sportverenigingen eigen verantwoordelijkheid dragen bij zaken als ledenadministratie, financiële administratie, etc. Het aanbieden van</p>	<p>(Het LSF-advies op dit punt is anders gelezen dan bedoeld.) Nadere samenwerking tussenverenigingen, bijvoorbeeld in sportparkverband behoeft stimulering of ondersteuning als dat niet vanzelf gaat. (bij doel 9 en 10).</p>	<p>Door tussenkomst van het Sportbedrijf wordt al via overleg en afspraken samenwerking gestimuleerd tussen verschillende gebruikers van een sportpark.</p>	Geen

		dergelijk services via Shared Services zien wij niet als een gemeentelijke verantwoordelijkheid.			
13	Kies voor inzet op talentontwikkeling in samenwerking met verenigingen, sportbonden en onderwijs.	De gemeente heeft een overeenkomst afgesloten met Sportservice Zuid-Holland om voor een periode van twee jaar (2011 en 2012) de front-office te vormen voor het Olympisch Netwerk in de regio Leiden. Dit past binnen het gemeentelijk beleid om de topsport en vooral de talenten te faciliteren doordat zij met hun vragen in de buurt terecht kunnen. Na afloop van deze twee jaar wordt bekeken of en op welke wijze deze front-office wordt gecontinueerd. De benoeming van het Leonardo College tot Top Talenten School (TTS) (voorheen LOOT-school - Landelijk Overleg Onderwijs en Topsport) is in dit kader ook een belangrijke ontwikkeling. Dit maakt het namelijk mogelijk dat talenten het beoefenen van hun sport kunnen combineren met een aangepast lesrooster en daardoor beter behouden blijven voor de Leidse sport. De Stichting Topsport en de topsportcoördinator richten zich daarnaast ook vooral op talentontwikkeling.	2012 is bijna voorbij. De LSF is van mening dat er meer aan gedaan moet worden aan talentsignalering en ontwikkeling. Daarom pleit de LSF ervoor snel duidelijkheid te geven over de ondersteuning bij talentontwikkeling en het continueren van het front office, zowel voor individuele sporters als voor teamsporten. Verenigingen merken dat de kwaliteit van trainers van doorslaggevend belang is voor talentherkenning en ontwikkeling.	Er wordt al het nodige gedaan op het gebied van talentontwikkeling namelijk door de Front-Office Olympisch Netwerk, de topsportcoördinator en de Toptalentschool. Het College is bereid om de frontoffice bij het Sportbedrijf te continueren, maar is daarbij afhankelijk van beleid NOC*NSF met betrekking tot de Olympische Netwerken. Het is mogelijk dat NOC*NSF de Olympische netwerken anders gaat organiseren en dan komt de frontoffice in Leiden mogelijk te vervallen.	Geen
14	Draag zorg voor het continueren van de werkzaamheden van de topsportcoördinator bij het ondersteunen van de verenigingen, bij het signaleren en begeleiden van talent tot topsporter (zowel bij individuele sport als bij teamsport) in samenwerking met de desbetreffende sportbonden en	De gemeenteraad heeft besloten om de Stichting Topsport Leiden voor de periode van twee jaar een subsidie te verstrekken voor onder meer het aantrekken van een topsportcoördinator. De topsportcoördinator is op 1 september 2010 met zijn werkzaamheden gestart. In september 2012 volgt een evaluatie waarna een besluit zal worden genomen over de continuering van de ondersteuning. Bij het verstrekken van de subsidie is helder aangegeven wat de voorwaarden en de beoogde resultaten zijn, op basis waarvan geëvalueerd zal worden.	2012 is bijna voorbij. De LSF pleit ervoor de ondersteuning van verenigingen bij het signaleren van talent en het begeleiden van talent tot topsporter te continueren. Dit in relatie met doel 12 uit de nota.	De continuering is afhankelijk van de resultaten van de evaluatie en de beschikbare middelen. Het College zal de evaluatie in 2012 afronden.	Geen

	het onderwijs.				
Ambitie III: Leiden stimuleert dat alle inwoners meer sporten en bewegen					
Bij de doelstellingen om ambitie III te realiseren					
		<p>9. Leiden geeft alle inwoners de gelegenheid om met sport kennis te maken</p> <p>10. Leiden schenkt aandacht aan specifieke doelgroepen</p> <p>11. Sport vervult een voorbeeldfunctie voor het gedrag in de samenleving (fair play en lhtb-beleid)</p> <p>12. Leiden ondersteunt en faciliteert topsport</p>	<p>De doelen 9, 10 en 12 zijn niet nieuw. Maar het geld voor de maatregelen om deze doelen te realiseren is door bezuinigingen gekort. Daarvoor is het nodig opnieuw geld hiervoor te zoeken. Daarom is de haalbaarheid onzeker.</p> <p>De LSF is van mening dat de verenigingen een steun in de rug kunnen gebruiken bij nieuwe ledenwervingsactiviteiten. In de Nationale Sportweek zouden verenigingen jaarlijks in april open huis kunnen houden met demonstraties en proeflessen om nieuwe leden te werven en kaderleden. De verenigingen hebben er daarbij behoefte aan door de gemeente en sportbonden gefaciliteerd te worden.</p>	<p>Het enige budget dat tot nu toe is gekort, is voor de financiering van de combinatiefuncties. Maar dit was in principe een project voor vier jaar. Als op basis van de evaluatie de wens is om het project te continueren moet er inderdaad dekking worden gezocht voor de gemeentelijke cofinanciering vanaf 2015.</p> <p>De ledenwerving is een eigen verantwoordelijkheid van de sportverenigingen. Het staat verenigingen vrij om deel te nemen aan de jaarlijkse Nationale Sportweek, dat gebeurt elders in het land ook. Mogelijke ondersteuning door het Sportbedrijf is een kwestie van overleg.</p>	<p>Geen</p> <p>Geen</p>
4	Tref extra maatregelen voor doelgroepen die nu nog weinig bewegen en sporten, zoals ouderen, lager opgeleiden en mensen met een beperking. Daar liggen de grootste groeikansen richting 75%.	We zullen aan deze en andere bijzondere doelgroepen expliciet aandacht besteden in de nieuwe nota, omdat zij voor ons essentieel zijn bij onze 3 ^e ambitie om alle inwoners te stimuleren om te sporten en te bewegen. Naast ouderen en mensen met beperkingen willen wij vooral ook inzetten op jongeren. Laag opgeleiden zijn voor ons geen aparte doelgroep, wel mensen met een kleine beurs.	De LSF ondersteunt de voorgestelde activiteiten voor doelgroepen die nu nog weinig bewegen en sporten. Het budgettaire kader is onduidelijk. (bij doel 10)	Het klopt dat de financiering van een aantal stimuleringsregelingen tijdelijk is en dat op basis van een evaluatie zal worden besloten of en op welke wijze de financiering wordt voortgezet. Naast de resultaten van de evaluatie is de voortzetting van de financiering ook afhankelijk van de beschikbare middelen die er zijn.	Geen
5	Geef expliciet aan welke maatregelen ter stimulering van sport en bewegen vanuit andere beleidsvelden kunnen worden getroffen en gefinancierd.	Vooraf met het onderwijsbeleid en het zorgbeleid zijn er dwarsverbanden die we expliciet aandacht geven in de nota. De combinatiefunctionarissen worden voornamelijk uit het onderwijsbudget gefinancierd, vanuit het Zorgbeleid kunnen we noemen dat Leiden JOGG (jongeren op gezond gewicht) gemeente is waarbij er verschillende projecten worden geïnitieerd om sporten en bewegen bij jongeren te stimuleren om	De LSF ondersteunt de voorgestelde sportstimuleringsactiviteiten. Maar het budgettaire kader vanuit andere beleidsterreinen is onduidelijk. (bij doel 9 en 10)	<ul style="list-style-type: none"> - De combinatiefuncties worden gefinancierd uit de rijksbijdrage en het gemeentelijk deel hoofdzakelijk uit het onderwijsbudget. - De sportconsulent gehandicapten wordt gefinancierd uit het budget AWBZ. - Het jeugdsportfonds wordt gefinancierd uit het budget voor minimabeleid. 	Ja. Zie hoofdstuk 6 van de Sportnota.

		overgewicht tegen te gaan en gezondheid te bevorderen			
6	Draag zorg voor uitbreiding van het aantal combinatiefunctionarissen in de vorm van buurtsportcoaches.	De regeling buurtcoaches is een uitbreiding van de regeling combinatiefunctionarissen voor andere doelgroepen zoals ouderen, mensen met een functiebeperking enz. Of de gemeente hiervan gebruik gaat maken hangt af van realisatie van de vereiste cofinanciering. Bij huidige regeling van de combinatiefuncties hebben we feitelijk al sportbuurtcoaches aangesteld door de BOS-projecten met behulp van combinatiefunctionarissen te continueren. Het gaat om de combinatiefunctionarissen die zijn aangesteld bij TOS en het Jongerenwerk in Slaaghwijk, Leiden Noord, Zuid-West en de Stevenshof	Aangegeven is dat combinatiefunctionaris in 2014 wordt geëvalueerd en dat bij de begroting 2011 is besloten het project na afloop te beëindigen in verband met bezuinigingen. Bij gewenste voortzetting is budget nodig De verenigingen vinden de rol van combinatiefunctionarissen belangrijk bij de ledenwerving en het vervullen van hun maatschappelijke functie. Positief is dat het lijkt dat het College hiervoor bij een positieve evaluatie open staat, volgens rijtje activiteiten op pagina 19. (bij doel 10)	De continuering van de combinatiefunctionarissen is afhankelijk van het resultaat van de evaluatie en de beschikbare middelen. Voor de gemeentelijke cofinanciering dient vanaf 2015 dekking te worden gevonden voor een bedrag van € 500.000 per jaar.	Ja. Zie hoofdstuk 6 van de Sportnota.
7	Continueer de sportconsulent voor mensen met een functiebeperking.	De Stichting VTV (Vrijtijdsbesteding, Thuiszorg & Vormingsactiviteiten) ontvangt voor een periode van twee jaar een subsidie voor een sportconsulent voor mensen met een functiebeperking. Eind 2012 is een evaluatie gepland. Op basis van de uitkomsten van de evaluatie en de op dat moment beschikbare middelen wordt besloten of en op welke wijze dit project kan worden voort gezet	Het is bijna eind 2012. De LSF pleit voor continueren van sportconsultatie voor mensen met een functiebeperking en op korte termijn duidelijkheid.(bij doel 10)	De continuering is afhankelijk van de beschikbare middelen. In 2012 wordt hierover een besluit genomen.	Geen.
8	Continueer de kennismakingscursussen sport.	Als doel 9 in de nieuwe nota formuleren wij dat we alle inwoners de gelegenheid geven om kennis te maken met sport. Het continueren van de kennismakingscursussen is daar onlosmakelijk aan verbonden. De concrete uitvoeringsactie zal worden opgenomen in het uitvoeringsprogramma bij de kadernota.	De LSF onderschrijft de activiteiten bij doel 9: stimuleringsactiviteiten, kennismakingscursussen en sportevenementen. Daarnaast wijst de LSF erop dat kennismakingscursussen ook van belang zijn voor talentherkenning.	De kennismakingscursussen worden gecontinueerd. Bij talentherkenning gaat het ons er vooral om dat kinderen met meerdere takken van sport in aanraking komen en er achter komen wat zij leuk vinden en waar zij goed in zijn.	Geen
9	Faciliteer en honoreer kansrijke initiatieven van sportverenigingen en andere non-profitorganisaties op het gebied van sportstimulering in	We staan hier altijd open voor en we zien uit naar dergelijke initiatieven.	Onduidelijk is hoe het College de genoemde initiatieven kan honoreren.	De gemeente honoreert deze initiatieven door onder meer: - Waar mogelijk medewerking te verlenen - Eventueel subsidies te verstrekken	Geen

	de gemeente Leiden.				
10	Ondersteun breedte- en topsportevenementen die bijdragen aan sportdeelname en het sportieve imago van Leiden. Voorbeelden zijn Gouden Spike, Leiden Marathon, Singelloop, lange baan zwemmen in buiten water en schoolsporttoernooien.	We vinden de genoemde sportevenementen belangrijk in het kader van sportstimulering, en tevens voor het imago van de stad. Daarom faciliteren we ze van harte binnen deze begrensde mogelijkheden. We willen deze evenementen behouden en zien initiatieven voor nieuwe evenementen graag tegemoet.	Prima.	Eens met standpunt LSF	Geen
Sportaccommodatieplan (SAP)					
Beleid sportaccommodaties					
		<ol style="list-style-type: none"> 1. Plan sportaccommodaties: investeringsprogramma 2. Kwaliteit: waar accommodaties door ouderdom niet meer aan eisen en wensen sporters voldoen roep om vervangende nieuwbouw en modernisering 3. Kwantiteit: tekort bij tennis en hockey, en sporthal, teveel bij korfbal en zwemwater 4. Effectief en efficiënt gebruik: dubbelgebruik, multifunctioneel gebruik, meervoudig gebruik, 	<ul style="list-style-type: none"> • Zoals eerder aangegeven prima uitgangspunten voor het investeringsprogramma. • De LSF onderschrijft dat het financieel nodig is prioriteiten te stellen. Goed dat het gemeentebestuur daar ook het lef voor heeft. • Maar er is discussie over de onderbouwing van de keuzen binnen de verenigingen. De cijfermatige onderbouwing van de vraag roept vragen op en is niet goed te verifiëren. • De LSF adviseert voor accommodaties die 	<p>De prioriteiten zijn als volgt onderbouwd:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Noodzaak tot vervanging om verantwoord te kunnen sporten. - Keuzes door gebrek aan middelen <p>Voor sportaccommodaties wordt een integraal beleid gehanteerd, mede gebaseerd op spreiding en behoefte. Het staat verenigingen vrij om met suggesties te komen voor herbestemming van oude (af te stoten) accommodaties.</p>	<p>Ja. Zie hoofdstuk 5 van de Sportnota.</p> <p>Geen</p>

		<p>wijkfunctie</p> <p>5. Ruimte en sport: spreiding, optimalisering ruimtelijke mogelijkheden, ruimte voor ongeorganiseerde sport</p> <p>6. Investerings en financiering:</p> <ul style="list-style-type: none"> o Onderhoud: 1,9 mln./ jaar excl. levensduur verlengende investeringen boven 100.000,-. Daarvoor 5,45 mln. o Vernieuwing en vervanging: 30 mln. (18+), wv 2,5 mln. nog open voor IJshal en/of Zwembad De Vliet 	<p>op termijn niet kunnen worden onderhouden of vernieuwd niet zonder meer voor herbestemming vrij te geven.</p> <p>Het is wenselijk de tijd te nemen en verenigingen en andere organisaties de ruimte te geven te onderzoeken of een continuering los van de gemeente mogelijk is.</p>		
17	<p>Zoek de oplossingen voor een tekort aan geld door 'meer met minder' te doen. Bezie hoe sportaccommodaties ook te gebruiken zijn door derden zoals organisaties op het gebied van onderwijs, kinderopvang, welzijn en gezondheidszorg. Bevorder dat verenigingen daar in hun beleidsplannen ook aandacht besteden aan</p>	<p>Wij onderschrijven deze oplossingsrichtingen in ons nieuwe beleid van harte. Wij zullen, zo staat nu in de concept sportnota, de sportverenigingen zo veel en zo goed als mogelijk faciliteren bij het vervullen van maatschappelijke functies. Ook zoeken we als gemeente voortdurend naar mogelijk win-win verbanden bij de financiering en gebruik van sportaccommodaties.</p>	<p>Het aspect 'in samenspraak met verenigingen' zou in de nota nadere invulling moeten krijgen. Te denken valt aan het bieden van ruimte aan de verenigingen onder bepaalde voorwaarden onderhoud en exploitatie in eigen beheer te doen. Voor de verenigingen kan het aantrekkelijk zijn taken over te nemen wanneer de besparingen dan door de verenigingen voor andere zaken gebruikt kunnen worden. De LSF adviseert hiermee in een pilot ervaring op te doen. Daarnaast kan de gemeente een meer stimulerende rol vervullen, wanneer de gemeente verenigingen ondersteunt bij eigen investeringen in verenigingsaccommodaties; bijvoorbeeld door opstalrechten te verlenen en afspraken te maken over vergoedingen wanneer accommodaties later door anderen worden overgenomen. Het is merkwaardig, dat dit tot nu toe niet bespreekbaar was. (bij doel 4)</p>	<p>Bij de uitwerking van de Sportnota zal ook worden gekeken naar de toekomstige rol en het takenpakket van het Sportbedrijf. Hierbij kan ook worden onderzocht of en onder welke voorwaarden verenigingen zaken in eigen beheer kunnen doen. Het College is voorts bereid met de LSF nader te overleggen over een pilot, indien daarvoor plannen zijn bij LSF en verenigingen.</p> <p>De gemeente zal geen opstalrechten verlenen voor clubgebouwen en of andere opstallen die de vereniging realiseert op de sportvelden. Wel worden er door de gemeente langdurige huurcontracten verleend voor de ondergrond die als zekerheid dienen bij investeringen door de sportvereniging. Hierin wordt ook geregeld onder welke voorwaarden door de gemeente vergoedingen worden verleend als de door de sportvereniging gerealiseerde opstallen hun</p>	<p>Geen.</p> <p>Geen.</p>

	mogelijkheden hiervoor.			bestemming verliezen c.q. verloren gaan.	
18	<p>Stimuleer samenwerking tussen verenigingen om meer efficiënt, creatief en flexibel gebruik te kunnen maken van bestaande accommodaties en openbare ruimten. Maak daarbij zo nodig gebruik van ondersteuning door landelijke sportbonden. Sommige verenigingen zijn minder locatieafhankelijk en kunnen wellicht verhuizen om ruimte te creëren voor andere verenigingen.</p>	<p>We onderschrijven het doel om tot een efficiënter gebruik van ruimten en accommodaties te komen, zoals we in doel 2 van onze nota aangeven ("Leiden heeft een effectief en efficiënt gebruik van haar sportaccommodaties"). Daarbij stimuleren we o.a. het dubbelgebruik en meervoudig gebruik van accommodaties. We nodigen de verenigingen van harte uit om hiermee aan de slag te gaan en sluiten graag aan bij oplossingen die door de verenigingen zelf worden aangedragen.</p>	<p>Hoewel in de kadernota wordt benadrukt dat verenigingen meer moeten samenwerken om efficiënter van voorzieningen gebruik te maken, worden geen concrete maatregelen voorgesteld om dat vanuit de gemeente te stimuleren. Een LSF werkgroep gaat kijken in hoeverre bundeling van krachten en meer samenwerking tot de mogelijkheden hoort. De LSF adviseert de gemeente alsnog geld te reserveren voor initiatieven die hieruit voortkomen om de verenigingen te hierbij te ondersteunen. (bij doel 4)</p> <p>Bij gezamenlijk gebruik van openbare ruimte of sportaccommodaties voor sport en recreatie is toezicht en handhaving noodzakelijk. Denk hierbij aan overlast van pleziervaart voor de roeiverenigingen en vandalisme bij openbaar gebruik van voetbalvelden.</p>	<p>De afgelopen jaren heeft de gemeente bij de herinrichting van sportvelden zoals de Boshuizerkade en de Montgomerystraat multifunctioneel gebruik en gezamenlijk gebruik tot uitgangspunt gemaakt.</p> <p>Het College zal ook proberen de knelpunten bij de hockey/tennis op te lossen door de onderbespeling van andere sport velden hier bij te betrekken.</p> <p>Wij wachten de voorstellen van de LSF met belangstelling af. Het College is niet op voorhand van plan om hier geld voor te reserveren. De stimulans zit met name in het voordeel dat de verenigingen zelf hebben bij samenwerking. Alleen in incidentele gevallen zal het College financiële ondersteuning overwegen.</p> <p>De problemen bij recreatief medegebruik van sportvelden zijn ons bekend. Wij gaan er vanuit dat door de inzet van combinatie-functionarissen de overlast kan worden beperkt. In een aantal gevallen is een schadevergoeding verstrekt voor geleden schade.</p> <p>De overlast van pleziervaart voor de roeisport is ons bekend. Het is echter moeilijk hiervoor een oplossing te vinden, omdat het openbaar vaarwater betreft.</p>	<p>Geen.</p> <p>Ja. Zie hoofdstuk 5 van de Sportnota..</p> <p>Geen</p> <p>Geen</p> <p>Geen</p>
19	<p>Betrek verenigingen bij de programma's van eisen voor onderwijsaccommodaties die zij mede gaan gebruiken én bij de nadere</p>	<p>Op het moment dat duidelijk is welke sporten in een accommodatie ondergebracht gaan worden, zullen wij via het Sportbedrijf met de verenigingen overleggen over het programma van eisen voor die accommodatie.</p>	<p>Goed dat de gemeente kiest voor het betrekken van verenigingen bij programma's van eisen voor accommodaties en bij nadere besluitvorming over optimaal gebruik. Tot nu toe was dat wel de intentie, maar kwam er weinig van terecht. Vraag is dan ook hoe het College dit gaat doen bij een project zoals de sporthal in het Houtkwartier. (bij doel 4)</p>	<p>Bij het maken van Programma's van Eisen is het de laatste (vijf) jaren gebruikelijk om hoofdgebruikers erbij te betrekken. Dit is ook van toepassing bij de sportzalen in het Houtkwartier. Hierbij geldt echter wel dat wensen/eisen die buiten het redelijke vallen niet gehonoreerd worden of voor eigen rekening van de vereniging zijn.</p>	<p>Geen</p>

	besluitvorming over accommodaties in het belang van het optimaal gebruik van de accommodaties.				
20	Kies bij nieuwbouw voor duurzame oplossingen, die ook in de toekomst tot blijvende besparing bij de exploitatie leiden.	Wij zijn het eens met deze aanbeveling. Het is ons beleid om dit principe van duurzaamheid waar mogelijk bij alle gemeentelijke nieuw- en verbouw toe te passen.	<p>Het is goed te horen dat het beleid van College van BenW is het principe van duurzaamheid te hanteren, maar wij hebben het in de kadernota niet teruggevonden. (bij doel 2)</p> <p>Nu heeft de gemeente bezuinigd op de kosten van watergebruik bij de exploitatie vanuit de verwachting dat de verenigingen daar bewuster mee om kunnen gaan.</p> <p>Verenigingen kunnen inderdaad wat doen aan het water- en energiegebruik. Maar reductie van kosten is niet zo simpel te realiseren. De waterkosten verschillen sterk tussen verenigingen en niet alle kosten zijn beïnvloedbaar door de verenigingen. De LSF adviseert de gemeente de kosten in beeld te brengen en samen met de verenigingen te zoeken naar mogelijkheden voor het beïnvloeden van het watergebruik. Wellicht is meer gebruik te maken van duurzame oplossingen met regenwater, grond- of slootwater naast zuiniger gebruik. Ook op energiegebruik kan worden bezuinigd. Daarvoor zou een vergelijkbare actie kunnen plaatsvinden en meer gebruik gemaakt kunnen worden van alternatieve energie zoals zonnepanelen en biogas.</p>	Het watergebruik is nu de verantwoordelijkheid van de sportverenigingen. De gemeente acht het niet haar taak om voor de besparing op de kosten op het watergebruik het initiatief te nemen. Dit dienen de sportverenigingen en/of de LSF zelf te doen.	Geen
21	Geef bij het aanwenden van het beschikbare budget prioriteit aan accommodaties voor basketbal en waterpolo, die voldoen aan de normen van	In de concept sportnota hebben vervanging c.q. vernieuwing van de Vijf Meihal (accommodatie voor o.a. basketbal) en het Vijf Meibad (accommodatie voor o.a. waterpolo) hoge prioriteit. Bij vervanging is het de bedoeling om beide accommodaties ook geschikt te maken voor topsport voor wat betreft basketbal en waterpolo (voor zover dat financieel en ruimtelijk mogelijk is).	Goed dat de gemeente hoge prioriteit geeft aan accommodaties voor basketbal en waterpolo die voldoen aan de normen van (inter)nationale sportorganisaties in het belang van de clubs die op dit niveau spelen en het onderwijs en de andere sportverenigingen die hier gebruik van kunnen maken. Maar met de toevoeging 'voor zover dat ruimtelijk en financieel mogelijk is' in de nota, houdt de gemeente wel een flinke slag om de arm. De LSF neemt aan dat de gemeente hier al wel een	Er heeft een onderzoek plaatsgevonden naar de ruimtelijke inpassing van deze accommodaties en er is een begroting gemaakt op basis van kengetallen. Op basis hiervan lijkt de uitvoering ruimtelijk en financieel mogelijk. Hierbij dient wel een voorbehoud te worden gemaakt. Een exacte kostenberekening is echter pas mogelijk op basis van een definitieve locatiekeuze en een programma van eisen.	Ja. Zie hoofdstuk 5 van de Sportorganisatie.

	(inter)nationale sportorganisaties en die ook door het onderwijs en andere sportverenigingen kunnen worden gebruikt. Houd daarnaast rekening met het aantal sporters op jaarbasis en de bijdrage van de accommodatie aan de beweegnorm.		inschatting van heeft gemaakt en ook verwacht dat dit ruimtelijk en financieel mogelijk zal zijn. Tijdens de bijeenkomst die de LSF met de sportverenigingen organiseerde kwam overigens naar voren dat voor een aantal disciplines van turnen geen geschikte ruimtes beschikbaar zijn in Leiden. Zie ook de inspraakreactie van de GLG.	De ruimtewensen van de gymnastiekverenigingen zijn bekend. Hun wens om twee aparte sporthallen voor de gymnastiek te realiseren/reserveren is echter niet uitvoerbaar. De gemeente ondersteunt de gymnastiekverenigingen bij het project "Gymsport in de lift-Leiden". In dit kader zal ook worden onderzocht welke mogelijkheden er zijn om aan de ruimte wensen van de gymnastiekverenigingen tegemoet te komen.	Geen
22	Wees creatief in het tot stand brengen van accommodaties en voorzieningen in de open lucht.	Het creëren van mogelijkheden tot sporten in de openbare ruimte is een belangrijke beleidslijn in de nieuwe sportnota, om het bewegen van mensen te stimuleren. Eén actueel voorbeeld is het voornemen om het geplande Singelpark tevens in te richten als JOGG-pad.	Prima en het is goed aandacht te besteden aan het behouden van deze accommodaties en voorzieningen. De LSF deelt de visie van de gemeente dat het geplande Singelpark een geweldige kans biedt om nieuwe mogelijkheden te creëren. Een ander voorbeeld is het, in overleg met de gemeente Katwijk, creëren van een looprondje rond het Valkenburgse Meer.	Eens met standpunt.	Geen
23	Ga indringend na of het beschikbare budget van 18 miljoen euro niet substantieel kan worden verhoogd. Zelfs als de accommodaties efficiënter worden benut en als gebruik wordt gemaakt van bundeling van onderwijs- en sportmiddelen, is het beschikbare budget volstrekt ontoereikend.	Als gevolg van de economische recessie staat de gemeente Leiden voor de opdracht om de komende jaren vele miljoenen op de begroting te bezuinigen. In die context is het lastig om extra middelen te vinden voor investering in sportaccommodaties. Echter, ons College heeft recent bij het voorstel voor de perspectiefnota een besluit genomen om structureel een bedrag van € 750.000 per jaar extra beschikbaar te stellen voor de sport, en daarnaast eenmalig een extra bedrag van € 2.500.000 voor de sport te bestemmen. De gemeenteraad vergadert de komende weken over de voorgestelde perspectiefnota en wij hopen dat zij deze voorstellen voor de sport zal overnemen.	De LSF waardeert het zeer dat het is gelukt draagvlak te vinden voor een structureel budget voor een meerjarenplan voor investeringen. Het is niet genoeg om alle wensen te honoreren, maar de LSF dringt erop aan in de loop van de tijd nog meer middelen vrij te maken.	Het is niet realistisch om in deze tijd van economische crises en bezuinigingen te verwachten dat er nog meer geld op de begroting wordt vrij gemaakt voort investeringen in sportaccommodaties.	Geen.

			Door het stellen van prioriteiten wordt duidelijk gemaakt dat een aantal voorzieningen, met name zwembad de Vliet en de Drie Oktoberhal, op termijn moet worden gesloten zonder dat is nagedacht over andere opties. De LSF stelt voor te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn deze accommodaties te behouden door deze bijvoorbeeld buiten het gemeentelijke areaal te plaatsen en op andere wijze voort te zetten door verenigingen in samenwerking met andere organisaties. Wellicht zijn creatieve oplossingen denkbaar om de accommodaties toch te kunnen blijven gebruiken zonder of met minder gemeentelijke bemoeienis.	De sluiting op termijn van de 3 Oktoberhal en zwembad De Vliet is gekoppeld aan de realisering van nieuwe voorzieningen. Sluiting is ook noodzakelijk in verband met de beperkte beschikbare middelen. Wel zijn we bereid samen met de LSF nader te onderzoeken of er – als accommodaties door de gemeente gesloten worden - mogelijkheden bestaan en bereidheid is om beheer en exploitatie in andere handen te leggen.	Ja. Zie hoofdstuk 5 van de Sportnota.
			Verenigingen vragen aandacht voor de gevolgen van de Rijnlandroute voor de sport. Er verdwijnen twee voetbal velden en er dreigen twee weteringen te worden afgesloten, die gebruikt worden voor de roei- en kanosport. Het is van belang te zorgen voor compensatie, omdat er weinig alternatieven zijn.	Indien als gevolg van ruimtelijke ingrepen velden moeten verdwijnen, dan zal – voor zover die capaciteit dan (nog) nodig is – compensatie moeten plaatsvinden. Uitgangspunt daarbij is, dat daarvoor een geschikte plaats wordt gevonden rekening houdend met de 'schaal' van de desbetreffende sport.	Geen
			Verenigingen maken zich grote zorgen over tariefverhogingen, die zij niet zullen kunnen dragen. De LSF herhaalt haar pleidooi de tarieven niet meer dan met de inflatiecorrectie te verhogen.	In deze tijd van grote financiële tegenvallers voor de gemeentebegroting zijn tariefsverhogingen boven de inflatiecorrectie niet uit te sluiten.	Geen
			Mist in de titel van de Kadernota 'Verleiden tot bewegen', het woord 'sport'.	De titel wordt aangepast.	Ja

III. Ambtshalve wijzigingen

Naast de wijzigingen ten gevolge van de inspraakreacties, is de tekst van de conceptnota van juni 2012 ook ambtshalve aangepast. De belangrijkste wijzigingen zijn:

- Hoofdstuk 5 van de Kadernota bevat een geheel nieuwe tekst. Per cluster voorzieningen wordt nu aangegeven wat de gemeente waarom wel (of niet) gaat doen. Belangrijk onderdeel hiervan is de uitgebreide tekst rond de zwembaden (en in het bijzonder zwembad De Vliet).
- De financiële onderbouwing in de nota behoefde nog nadere uitwerking. Er is nu, om te voldoen aan de regelgeving, onderscheid tussen klein onderhoud (jaarlijkse werkzaamheden), groot onderhoud (planmatige, incidentele werkzaamheden) en investeringen (kapitaalgoederen met een lange levensduur). Alle drie categorieën worden onderbouwd met een achterliggend plan, waarin de benodigde middelen en de kosten meerjarig in beeld gebracht: het Beheerplan Klein Onderhoud Sportaccommodaties 2013-2025 (samengevat in bijlage 6), Beheerplan Groot Onderhoud Sportaccommodaties 2013-2025 (samengevat in bijlage 7) en de Meerjarenraming Investerings Sport 2013-2025 (bijlage 8).

IV. Conclusie

De ontvangen inspraakreacties en het advies van de Leidse Sportfederatie geven op een aantal onderdelen aanleiding tot wijzigingen of aanvullingen van het beleidskader. Deze zijn in de derde kolom van het overzicht aangegeven.

Daarnaast zijn ambtshalve wijzigingen in de nota (zie vorige kopje) aangebracht.

V. Vervolg procedure

Het College stelt zijn antwoord op de inspraakreacties vast en legt het gewijzigde beleidskader ter vaststelling aan de gemeenteraad voor.

De insprekers worden schriftelijk van het antwoord van het College van B&W en zijn besluit op de hoogte gesteld.